

ДЕРЖАВНИЙ
ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
STATE UNIVERSITY OF TRADE AND ECONOMICS

2025

ДQВІДНИК PhD

ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ
СТУПЕНЯ “ДОКТОР ФІЛОСОФІЇ”

Scientia difficilis sed fructuosa

**Державний торговельно-економічний
університет**

**ДОВІДНИК
ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ
«ДОКТОР ФІЛОСОФІЇ»**

Київ 2025

Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу ДТЕУ заборонено

Упорядники: Анжеліка ГЕРАСИМЕНКО, д-р екон. наук,
проф., проректор з науково-педагогічної
роботи та міжнародних зв'язків

Наталія МАЗАРАКІ, д-р. юрид. наук, проф., завідувач кафедри
міжнародного, цивільного та комерційного права

ЗМІСТ

ЗМІСТ	2
ВСТУП	2
1. ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ «ДОКТОР ФІЛОСОФІЇ»	5
2. ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН ВИКОНАННЯ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ ЗДОБУВАЧЕМ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ.....	7
2.1. Індивідуальний навчальний план здобувача ступеня доктора філософії	7
2.2. Індивідуальний план наукової роботи здобувача ступеня доктора філософії	8
3. ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ.....	10
4. ВІДВІДУВАННЯ ЗАНЯТЬ.....	13
5. НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА	13
6. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ.....	15
7. ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ, ОТРИМАНИХ У НЕФОРМАЛЬНІЙ ТА ІНФОРМАЛЬНІЙ ОСВІТІ	17
8. АТЕСТАЦІЯ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ 18	
9. ОТРИМАННЯ СТИПЕНДІЇ	27
10. ВІДРАХУВАННЯ, ПЕРЕРИВАННЯ НАВЧАННЯ, ПОНОВЛЕННЯ І ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ	28
11. АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ	34
12. ГУРТОЖИТКИ	35
13. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ	36
14. НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО МОЛОДИХ ВЧЕНИХ ДТЕУ	38
15. ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ДТЕУ	41
16. БІБЛІОТЕЧНІ РЕСУРСИ УНІВЕРСИТЕТУ	42
17. ІННОВАЦІЙНА ІНФРАСТРУКТУРА ДТЕУ	45
18. СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ	45
19. РОЗВИТОК КАР'ЄРИ	46
20. СПОРТ ТА ДОЗВІЛЛЯ	47
21. СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ЗДОБУВАЧІВ.....	48

ВСТУП

Довідник здобувача вищої освіти ступеня «доктор філософії» розроблено відповідно до Конституції України, законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Постанови Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» (зі змінами і доповненнями), Постанови Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 «Порядок присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», Порядку підготовки докторів філософії, Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Державному торговельно-економічному університеті (далі – ДТЕУ, Університет), Положення про атестацію здобувачів ступеня доктора філософії у ДТЕУ, Положення про оцінювання результатів навчання студентів і аспірантів, Положення про самостійну роботу студентів і аспірантів ДТЕУ, Положення про дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками та здобувачами освіти ДТЕУ, Положення про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, Положення про врегулювання конфліктних ситуацій в ДТЕУ, Етичного кодексу здобувача вищої освіти ДТЕУ, Концепції внутрішнього забезпечення якості підготовки здобувачів вищої освіти ступеня «доктор філософії», інших нормативних документів Державного торговельно-економічного університету.

Терміни, що використовуються у Довіднику, мають такі значення:

- **академічна доброчесність** – сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень;
- **академічна мобільність** – можливість учасників освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися або проводити наукову діяльність в іншому закладі вищої освіти (науковій установі) на території України чи поза її межами;
- **академічна свобода** – самостійність і незалежність учасників освітнього процесу під час провадження педагогічної, науково-педагогічної, наукової та/або інноваційної діяльності, що здійснюється на принципах свободи слова і творчості, поширення знань та інформації, проведення наукових досліджень і використання їх результатів та реалізується з урахуванням обмежень, встановлених законом
- **академічний плагіат** – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства, а саме: копіювання чужої наукової роботи або декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем, використання власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел, рерайт – перефразування чужої праці без згадування оригінального автора тощо;
- **аспірант** – особа, зарахована до університету для здобуття ступеня доктора філософії;
- **аспірантура** – система організаційно-освітньо-наукового забезпечення підготовки здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у закладі вищої освіти/науковій установі з метою оволодіння ними освітньо-науковою програмою;

- **атестація здобувача ступеня доктора філософії** – встановлення разовою спеціалізованою вченою радою у результаті успішного виконання здобувачем ступеня доктора філософії освітньо-наукової програми та публічного захисту ним дисертації відповідності результатів його наукової роботи вимогам освітньо-наукової програми;
- **голова разової спеціалізованої вченої ради** – особа, яка за основним місцем роботи працює науково-педагогічним або науковим працівником закладу, в якому утворено разову спеціалізовану вчену раду, має науковий ступінь доктора наук та є компетентним вченим за тематикою дослідження здобувача ступеня доктора філософії;
- **дисертація здобувача ступеня доктора філософії** – кваліфікаційна наукова робота, яка виконана здобувачем ступеня доктора філософії особисто, містить наукові результати проведених ним досліджень та подана з метою присудження йому ступеня доктора філософії;
- **доктор філософії** – це освітній і водночас науковий ступінь, що здобувається на третьому рівні вищої освіти на основі ступеня магістра. Ступінь доктора філософії присуджується разовою спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти або наукової установи в результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації у разовій спеціалізованій вченій раді;
- **екзамен** – це форма підсумкового семестрового контролю засвоєння здобувачем вищої освіти програми навчальної дисципліни за семестр, що проводиться як контрольний захід під час екзаменаційної сесії за окремо визначеним розкладом;
- **Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС)** — система трансферу і накопичення кредитів, що використовується в Європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх компонент і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти. Система ґрунтується на визначенні навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення очікуваних результатів навчання, та обліковується у кредитах ЄКТС;
- **залік** – це форма підсумкового семестрового контролю, що полягає в оцінюванні засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу на підставі результатів виконання ним усіх видів навчальних завдань на семінарських, практичних/лабораторних заняттях, самостійної роботи, які визначені робочою програмою навчальної дисципліни;
- **здобувач ступеня доктора філософії** – особа, яка виконує у закладі освітньо-наукову програму на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти з метою здобуття ступеня доктора філософії;
- **здобувач ступеня вищої освіти доктора філософії поза аспірантурою** – особа, яка професійно провадить наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи і здобуває вищу освіту ступеня доктора філософії у цьому закладі поза аспірантурою шляхом виконання відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації у разовій спеціалізованій вченій раді;
- **інформаційна система Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти** – електронна інформаційно-комунікаційна система, що адмініструється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти та дає змогу створювати, переглядати, обмінюватися інформацією в електронній формі щодо утворення разових спеціалізованих вчених рад, присудження ними ступеня доктора

філософії та скасування рішень разових спеціалізованих вчених рад про присудження зазначеного ступеня;

- **компетентність** – здатність особи успішно соціалізуватися, навчатися, провадити професійну діяльність, яка виникає на основі динамічної комбінації знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей;
- **кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи** (далі – кредит ЄКТС) – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин. Навантаження одного навчального року за денною формою навчання становить, зазвичай, 60 кредитів ЄКТС;
- **індивідуальний план виконання освітньо-наукової програми здобувачем ступеня доктора філософії** – документ, що складається з індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи здобувача ступеня доктора філософії, якими визначається індивідуальна траєкторія виконання ним освітньо-наукової програми;
- **індивідуальний навчальний план здобувача ступеня доктора філософії** – складова індивідуального плану виконання освітньо-наукової програми здобувачем ступеня доктора філософії, що визначає послідовність та форму засвоєння ним освітніх компонентів освітньо-наукової програми з метою набуття компетентностей відповідно до 8 рівня Національної рамки кваліфікацій;
- **індивідуальний план наукової роботи здобувача ступеня доктора філософії** – складова індивідуального плану виконання освітньо-наукової програми здобувачем ступеня доктора філософії, що визначає зміст, строки виконання та обсяг етапів і завдань наукової роботи здобувача;
- **освітньо-наукова програма на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти** – єдиний комплекс освітніх (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо) та наукових (проведення наукового дослідження, написання наукових публікацій, виступи на конференціях тощо) компонентів, спрямованих на досягнення передбачених такою програмою результатів навчання, підготовку та публічний захист дисертації, що дає право на отримання визначеної кваліфікації;
- **офіційний опонент дисертації здобувача ступеня доктора філософії** (далі – **офіційний опонент**) – особа, яка є науково-педагогічним або науковим працівником і не працює у ДТЕУ, має науковий ступінь та є компетентним вченим за тематикою дослідження здобувача;
- **періодичне наукове видання** – фахове видання, що виходить через певні проміжки часу, має заздалегідь визначену постійну щорічну кількість і назву нумерованих або датованих, однотипно оформлених випусків, які не повторюються за змістом, мають однакову назву, ISSN-номер, який підтверджений на вебсайті Міжнародного центру реєстрації періодичних видань, не є тезами та матеріалами наукових конференцій, конгресів, симпозіумів тощо;
- **підготовка здобувачів поза аспірантурою** – система організаційно-освітньо-наукового забезпечення підготовки здобувачів ступеня доктора філософії в Університеті з метою набуття ними компетентностей і здобуття результатів навчання, визначених освітньо-науковою програмою на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти, без навчання в аспірантурі та без переривання трудової діяльності або під час перебування у творчій відпустці.

- **підсумковий семестровий контроль** – це підсумкове оцінювання результатів навчання здобувачів ступеня доктора філософії за семестр, що здійснюється в університеті у формі заліку або екзамену;
- **поточний контроль** – вид контролю результатів навчання, що проводиться на семінарському, практичному/лабораторному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи і передбачає оцінювання теоретичної підготовки студентів із зазначеної теми (зокрема, самостійно опрацьованого матеріалу) під час семінарських занять та набутих практичних навичок під час виконання завдань лабораторних/практичних робіт;
- **разова спеціалізована вчена рада** – спеціалізована вчена рада, яка утворюється Університетом з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації здобувача з метою присудження йому ступеня доктора філософії;
- **результати навчання** – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми (програмні результати навчання) або окремих освітніх компонент;
- **рецензент дисертації здобувача ступеня доктора філософії (далі – рецензент)** – особа, яка за основним місцем роботи працює науково-педагогічним або науковим працівником ДТЕУ, має науковий ступінь та є компетентним вченим за тематикою дослідження здобувача;
- **спеціальність** – гармонізована з Міжнародною стандартною класифікацією освіти предметна область освіти і науки, яка об'єднує споріднені освітні програми, що передбачають спільні вимоги до компетентностей і результатів навчання випускників;
- **тематика дослідження** – частина предметної (дисциплінарної) області спеціальності (спеціальностей), у межах якої (яких) провадиться інтелектуальна творча діяльність, спрямована на одержання і використання нових знань та за якою публікуються наукові результати.

1. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ «ДОКТОР ФІЛОСОФІЇ»

1.1. Здобувачі ступеня доктора філософії (далі – здобувачі) мають такі самі права, як і здобувачі вищої освіти, визначені законом України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність». З метою належного проведення наукових досліджень здобувачі також мають право на:

- вільний доступ до всіх видів відкритої науково-технічної інформації, наявної у ДТЕУ, бібліотеках і державних архівах України;
- отримання методичного і змістовного наукового консультування щодо власного дослідження від наукового керівника, на чіткий розподіл обов'язків між науковими керівниками у разі призначення вченою радою двох керівників;
- безпечні та нешкідливі умови для проведення наукових досліджень, забезпечення належно обладнаним місцем для наукової роботи;
- академічну мобільність, що реалізується відповідно до законодавства;
- академічну та соціальну відпустку відповідно до законодавства;
- трудову діяльність у позанавчальний час відповідно до законодавства;
- забезпечення інформацією для навчання у доступних форматах з використанням технологій, що сприяють інклюзії здобувачів з особливими освітніми потребами;

- участь в обговоренні питань функціонування системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти ДТЕУ (далі – система управління якістю ДТЕУ), удосконалення освітнього процесу, науково-дослідної роботи, призначення стипендій, організації дозвілля, побуту, оздоровлення;
- участь у діяльності Наукового товариства молодих вчених ДТЕУ (далі – Наукове товариство);
- вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньо-науковою програмою та робочим навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС. При цьому аспіранти мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти і які пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження, за погодженням зі своїм науковим керівником, гарантом освітньо-наукової програми, завідувачем кафедри та деканом відповідного факультету;
- участь у конкурсах на отримання грантової підтримки наукових досліджень та стипендій, а також заснованих на честь видатних діячів науки, освіти, культури, громадських діячів; Президента України, Кабінету Міністрів України, державних або недержавних органів, підприємств, установ або організацій;
- отримання стипендій здобувачами, які навчаються в аспірантурі на очній (денній) формі коштом державного (місцевих) бюджету (-ів) в установленому законодавством порядку та інших стипендій, призначених фізичними (юридичними) особами;
- захист дисертації на другому або третьому році підготовки в аспірантурі та обрання за конкурсом на відповідну посаду наукового (науково-педагогічного) працівника в ДТЕУ з нарахуванням загальної суми залишку стипендії як щомісячної надбавки до заробітної плати;
- отримання соціальної допомоги у випадках, встановлених законодавством;
- зарахування до страхового стажу відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» періодів навчання в аспірантурі за умови добровільної сплати страхових внесків;
- моральне та/або матеріальне заохочення за успіхи у навчанні, науково-дослідній роботі тощо;
- користування виробничою, культурно-освітньою, побутовою, оздоровчою базами у порядку, передбаченому Статутом Університету;
- забезпечення гуртожитком аспірантів очної форми навчання на строк навчання у порядку, встановленому законодавством;
- спеціальний навчально-реабілітаційний супровід та вільний доступ до інфраструктури Університету відповідно до медико-соціальних показань за наявності обмежень життєдіяльності, зумовлених станом здоров'я.

1.2. Здобувачі зобов'язані виконувати всі обов'язки здобувачів вищої освіти, визначені Законом України «Про вищу освіту».

З метою забезпечення належного проведення наукових досліджень здобувачі також зобов'язані:

- дотримуватися принципів академічної доброчесності, морально-етичних норм і стандартів поведінки дослідників у відповідній галузі (професії), встановлених Університетом;
- виконати освітньо-наукову програму (далі – ОНП) ДТЕУ, зокрема здобути теоретичні знання, уміння, набути навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної

- та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіти методологією наукової та педагогічної діяльності;
- систематично (не менше 2 разів на рік) звітувати про хід виконання індивідуального плану виконання освітньо-наукової програми на засіданні кафедри та вченої ради факультету;
  - провести власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та/або практичне значення, опублікувати наукові публікації за темою дисертації, підготувати дисертацію та пройти процедуру атестації разовою спеціалізованою вченою радою на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації;
  - брати участь у науково-дослідних, дослідно-конструкторських роботах, конференціях, симпозіумах, виставках, конкурсах;
  - дотримуватися вимог законодавства, Статуту ДТЕУ, Правил внутрішнього розпорядку в ДТЕУ, умов договору про підготовку здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії у ДТЕУ;
  - виконувати вимоги з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки, передбачені відповідними правилами та інструкціями.

2. ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН ВИКОНАННЯ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ ЗДОБУВАЧЕМ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

Індивідуальний план виконання освітньо-наукової програми здобувачем ступеня доктора філософії (далі – індивідуальний план виконання освітньо-наукової програми) – це документ, що складається з індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи здобувача ступеня доктора філософії, якими визначається індивідуальна траєкторія виконання ним освітньо-наукової програми.

Реалізація індивідуального плану виконання освітньо-наукової програми здійснюється у період часу, що не перевищує нормативний термін навчання.

2.1. Індивідуальний навчальний план здобувача ступеня доктора філософії

Індивідуальний навчальний план здобувача ступеня доктора філософії (далі – індивідуальний навчальний план) як складова індивідуального плану виконання освітньо-наукової програми здобувачем ступеня доктора філософії, що визначає послідовність та форму засвоєння ним освітніх компонентів освітньо-наукової програми з метою набуття компетентностей відповідно до 8 рівня Національної рамки кваліфікацій, формується здобувачем на основі освітньо-наукової програми та робочого навчального плану, погоджується з науковим керівником, гарантом освітньо-наукової програми, завідувачем кафедри і деканом факультету, де навчається здобувач, та затверджується вченою радою Університету протягом двох місяців з дня зарахування особи до Університету. Здобувач може змінювати свій індивідуальний план виконання освітньо-наукової програми за процедурою, аналогічною процедурі первинного затвердження індивідуальних планів.

Крім обов'язкових освітніх компонентів індивідуальний навчальний план повинен містити перелік дисциплін на вибір здобувача в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків від загального обсягу освітньої складової освітньо-наукової програми.

Відділ аспірантури і докторантури на початку першого навчального року доводить до відома здобувачів перелік дисциплін на вільний вибір. При цьому здобувачі мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої

освіти і які пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження, за погодженням зі своїм науковим керівником, гарантом освітньо-наукової програми, завідувачем кафедри та деканом відповідного факультету. Здобувачі, ознайомившись з переліком та описом дисциплін, роблять вибір та вносять обрані дисципліни до вибіркової частини індивідуального плану. Відділ аспірантури і докторантури узагальнює інформацію про вибір здобувачами навчальних дисциплін, формує списки груп для вивчення тих чи інших вибірових дисциплін та передає інформацію до навчального відділу для внесення обраних дисциплін до навчального навантаження кафедр на навчальний рік.

Вивчення здобувачами освітніх компонент може здійснюватися на базі Університету, а також у межах реалізації права на академічну мобільність – на базі інших закладів вищої освіти або наукових установ. Університет може визнати компетентності з однієї чи декількох освітніх компонент, набутих аспірантом в інших закладах вищої освіти, наукових установах, а також отриманих у неформальній або інформальній освіті.

Науково-педагогічна практика, що є обов'язковою складовою освітньо-наукової програми на третьому рівні вищої освіти, реалізується здобувачами на базі Університету, відокремлених структурних підрозділів Університету або організацій – партнерів ДТЕУ, з якими укладено договори про співпрацю, протягом другого року навчання за індивідуальним графіком згідно з програмою та робочою програмою науково-педагогічної практики (див. розділ 5 цього Довідника).

Усі здобувачі незалежно від форми навчання зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені індивідуальним навчальним планом та освітньо-науковою програмою.

Контроль за виконанням індивідуального навчального плану здобувача здійснює науковий керівник, гарант освітньо-наукової програми та відділ аспірантури і докторантури.

2.2. Індивідуальний план наукової роботи здобувача ступеня доктора філософії

Наукова складова освітньо-наукової програми є її невід'ємною частиною, що реалізується через індивідуальний план наукової роботи здобувача ступеня доктора філософії (далі – індивідуальний план наукової роботи) та передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації відповідно до вимог законодавства. Індивідуальний план наукової роботи є обов'язковим до виконання здобувачем відповідного ступеня і використовується для оцінювання успішності запланованої наукової роботи.

Індивідуальний план наукової роботи формується та реалізується здобувачем згідно з обраною ним темою дисертації.

Тему дисертаційної роботи здобувач обирає самостійно, з урахуванням власних наукових інтересів і відповідно до напрямів наукових досліджень потенційного наукового керівника, кафедр, залучених до реалізації ОНП, та ДТЕУ загалом. Обґрунтування теми дисертаційної роботи передбачає розкриття:

- актуальності обраної проблематики;
- сутності і стану наукової проблеми, її значущості;
- ідеї та гіпотези дослідження;
- міри розробленості відповідної наукової проблеми в академічному середовищі, представленості у вітчизняних та зарубіжних літературних джерелах;
- підстав і вихідних даних для розроблення теми, обґрунтування необхідності проведення дослідження;

- мети і завдань, об'єкта і предмета, методів дослідження;
- передбачуваного змісту наукової новизни та практичного значення отриманих результатів.

До обґрунтування додаються:

- ✓ план дисертаційної роботи;
- ✓ перелік дисертацій, захищених за суміжною тематикою протягом останніх 5 років;
- ✓ перелік публікацій передбачуваного наукового керівника, що засвідчує збіжність наукових інтересів здобувача і наукового керівника;
- ✓ пропозиції щодо кандидатур рецензентів дисертаційного дослідження із зазначенням публікацій за останні 5 років, що підтверджують їх фаховість за проблематикою дисертаційного дослідження.

Тема дисертації підлягає погодженню з науковим керівником (керівниками) та затвердженню вченою радою Університету після її обговорення на засіданнях кафедри, вченої ради факультету, Наукової експертної ради ДТЕУ у строк до двох місяців з дня зарахування здобувача до Університету.

Індивідуальний план наукової роботи повинен охоплювати увесь період навчання в аспірантурі і визначати обсяги та строки:

- підготовки дисертації у межах окремих параграфів;
- виконання аспірантом окремого дотичного до теми дисертаційного дослідження завдання кафедральної або міжкафедральної науково-дослідної роботи (НДР), зареєстрованої в УкрІНТЕІ;
- апробації отриманих результатів дисертаційного дослідження через наукові публікації та виступи на наукових та/або науково-практичних конференціях, симпозіумах, форумах, круглих столах, конкурсах, отримання патентів тощо.

Контроль за виконанням індивідуального плану наукової роботи здійснює науковий керівник, гарант освітньо-наукової програми та декан, за якістю наукового доробку – науковий керівник та призначені рецензенти (не менше двох), які у строки, визначені в індивідуальному плані наукової роботи, рецензують подані здобувачем матеріали дисертаційного дослідження, про що робиться позначка в індивідуальному плані наукової роботи.

Стан підготовки дисертації здобувача до захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників).

У разі потреби тема дисертації може бути уточнена та затверджена у новій редакції після обговорення на засіданнях кафедри та вченої ради факультету. Уточнення (як виняток – зміна) теми відбувається за обґрунтованим поданням кафедри, вченої ради факультету, ухвалою Наукової експертної ради та рішенням вченої ради Університету.

Не пізніше ніж протягом дев'яти місяців до завершення нормативного строку навчання за акредитованою освітньо-науковою програмою здобувач:

- 1) отримує довідку про виконання освітньо-наукової програми і висновок наукового керівника (керівників) з оцінкою роботи здобувача у процесі підготовки дисертації та реалізації індивідуального плану виконання освітньо-наукової програми;
- 2) подає на кафедру, що виконує відповідну освітньо-наукову програму та здійснює підготовку здобувача, письмову заяву щодо отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації. До заяви додаються дисертація у друкованій та електронній формі, наукові публікації (або їх копії), в яких висвітлено наукові результати дисертації, довідка про виконання

освітньо-наукової програми та висновок наукового керівника (керівників).

Протягом 1-го тижня з моменту подання здобувачем письмової заяви завідувач відповідної кафедри за погодженням з гарантом освітньо-наукової програми надає пропозиції проректору з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків щодо призначення рецензентів з-поміж науково-педагогічних працівників ДТЕУ, які мають відповідну фахову кваліфікацію для оцінювання наукового доробку здобувача, а також щодо дати, місця та способу (очно або дистанційно) проведення публічної презентації результатів дисертаційного дослідження здобувача. За результатами розгляду пропозицій приймається відповідне розпорядження.

Не пізніше ніж через місяць з дня надходження заяви від здобувача проводиться публічна презентація ним наукових результатів дисертаційного дослідження та їх обговорення на засіданні кафедри, що виконує відповідну освітньо-наукову програму та здійснює підготовку здобувача, із залученням представників інших кафедр (за потреби). Результати обговорення та проведення презентації відображаються у висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації, який підписує головуючий на засіданні кафедри. Висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації надається здобувачеві не пізніше ніж упродовж двох тижнів з дня проведення презентації.

У разі отримання негативного висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації здобувач може повторно подати до кафедри не пізніше ніж за шість місяців до завершення нормативного строку навчання за акредитованою освітньо-науковою програмою письмову заяву про отримання такого висновку після доопрацювання дисертації або щодо поновлення в Університеті для завершення виконання відповідної освітньо-наукової програми у разі відрахування.

За наявності позитивного висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації здобувач звертається до вченої ради Університету з письмовою заявою про утворення разової спеціалізованої вченої ради не пізніше ніж протягом двох тижнів з дня отримання зазначеного висновку.

Утворення разової спеціалізованої вченої ради Університету та присудження нею здобувачеві ступеня доктора філософії здійснюється відповідно до законодавства, що регулює присудження ступеня доктора філософії та визначається Положенням про атестацію здобувачів ступеня доктора філософії у ДТЕУ.

Підготовка в аспірантурі завершується отриманням диплома доктора філософії після публічного захисту дисертації в разовій спеціалізованій вченій раді.

3. ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Академічна доброчесність – сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Порушенням академічної доброчесності вважається:

- ✓ академічний плагіат;
- ✓ самоплагіат;
- ✓ академічне шахрайство;
- ✓ фабрикація;
- ✓ фальсифікація;
- ✓ списування;
- ✓ обман;
- ✓ хабарництво;
- ✓ необ'єктивне оцінювання;
- ✓ піратство у сфері авторського права і (або) суміжних прав;
- ✓ вчинення дій, що створюють загрозу порушення авторського права і (або) суміжних прав;
- ✓ приватний інтерес.

Академічний плагіат – це оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства, а саме:

- копіювання чужої наукової роботи або декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем;
- використання власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел;
- рерайт – перефразування чужої праці без згадування оригінального автора.

Самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів.

Академічне шахрайство передбачає будь-які дії учасників освітнього процесу, змістом яких є:

- посилання на джерела, які не використовувалися у роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалки, мікронавушники, телефони, планшети тощо);
- проходження процедур контролю знань підставними особами;
- повторне використання раніше виконаної іншою особою письмової роботи (лабораторної, контрольної, індивідуальної тощо);

Фабрикація – вигадкування даних або фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях.

Фальсифікація – свідомо зміна або модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу або наукових досліджень.

Списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання.

Обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності або організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування.

Хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу або пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких

інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі.

Необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

Приватний інтерес – будь-який майновий або немайновий інтерес особи, зокрема зумовлений особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними або юридичними особами, як-от тими, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських та інших організаціях.

Перевірці на академічний плагіат підлягають:

- кваліфікаційні наукові праці та наукові доповіді. У переліку документів, які подають до спеціалізованої вченої ради, надається довідка про підтвердження відсутності академічного плагіату в дисертаційній роботі. Виявлення в поданій до захисту дисертації (науковій доповіді) академічного плагіату є підставою для відмови її у розгляді або направлення її на доопрацювання з повторною перевіркою на академічний плагіат. Виявлення академічного плагіату у захищеній дисертації (науковій доповіді) є підставою для відмови у присудженні відповідного ступеня вищої освіти, скасування рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня та видачу відповідного диплома;
- рукописи статей, які подають для публікації у наукових журналах ДТЕУ. Стаття повинна мати висновок щодо відсутності/наявності текстових запозичень у рукописі та наявність письмової заяви автора (авторів) про відсутність плагіату в тексті статті. Перевірка щодо наявності запозичень здійснюється з використанням відповідних технологій та комп'ютерних програм, які є у відкритому доступі у мережі Інтернет, і за допомогою програми UNICHEK.

Результати перевірки можуть бути оскаржені автором через подання апеляції на ім'я ректора у триденний термін після офіційного визнання наявності плагіату. За наказом ректора створюється апеляційна комісія з розгляду апеляції, до складу якої повинні входити авторитетні наукові та/або науково-педагогічні працівники, голова профспілки працівників та студентів університету, інші особи (за їх згодою). Апеляцію розглядає апеляційна комісія у триденний термін після виходу наказу про створення апеляційної комісії, якщо інший термін не зазначено в наказі. Висновок комісії оформлюється відповідним протоколом.

За порушення академічної доброчесності здобувачі можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, екзамен, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування з Університету;
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання;
- відмова у присудженні відповідного ступеня вищої освіти;
- скасування рішення спеціалізованої вченої ради про присудження ступеня вищої освіти та видачу відповідного диплома.

4. ВІДВІДУВАННЯ ЗАНЯТЬ

Відвідування здобувачами всіх видів навчальних занять здійснюється згідно з розкладом і є обов'язковим. Присутність здобувача перевіряє викладач на початку кожного заняття. Факт відсутності документально оформлюється в електронному журналі МІА освіти. Пропущені заняття аспірант повинен відпрацювати під час індивідуально-консультативної роботи з викладачем за відповідною дисципліною.

Здобувач, який не може з'явитися на заняття з поважних причин, повинен напередодні або у день неявки повідомити (телефоном, електронною поштою або в інший спосіб) відділ аспірантури і докторантури, який фіксує це повідомлення у Журналі обліку довідок про тимчасову непрацездатність. Поважними причинами пропусків занять вважаються: участь у наукових заходах, конкурсах, реалізація права на академічну мобільність, хвороба аспіранта або його батьків, дітей, нещасний випадок, складні сімейні обставини та інші події, які унеможливають прибуття на заняття, що підтверджуються документально. Здобувач у перший день виходу на заняття надає до відділу аспірантури і докторантури довідку встановленого зразка відповідної лікувальної установи або інші документи, що підтверджують причину пропусків. Відділ аспірантури і докторантури перевіряє достовірність довідки. В окремих випадках, з метою уточнення достовірності довідки, відділ аспірантури і докторантури надсилає запит до закладу, який видав документ. Дата подання довідки та звільнення від занять через поважну причину фіксується у журналі обліку довідок про тимчасову непрацездатність. Довідки, що не відповідають встановленим вимогам, не приймаються і не можуть бути підставою для звільнення від занять.

Здобувачу може бути встановлений індивідуальний графік складання підсумкового контролю за наявності поважних причин, підтверджених документально. Дозвіл на складання підсумкового семестрового контролю за індивідуальним графіком надає ректор або проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків на підставі заяви аспіранта, погодженої завідувачем відділу аспірантури і докторантури.

Здобувача, який не з'явився на сесію без поважних причин, не ліквідував академічну заборгованість до початку наступного семестру (для здобувачів очної форми навчання) та наступної сесії (для здобувачів заочної форми навчання) за графіком освітнього процесу, за поданням завідувача відділу аспірантури і докторантури та погодженням з Науковим товариством студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених відраховують з Університету за порушення навчальної дисципліни відповідно до Правил внутрішнього розпорядку в ДТЕУ.

5. НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

Науково-педагогічна практика здобувачів є необхідною складовою освітньо-наукового процесу і згідно з робочим навчальним планом відбувається на другому році навчання за індивідуальним графіком. На вибір здобувача та за погодженням з науковим керівником вона може відбуватися в Державному торговельно-економічному університеті, відокремлених структурних підрозділах ДТЕУ, організаціях – партнерах ДТЕУ, з якими укладено договори про співпрацю. В окремих випадках за погодженням з науковим керівником та гарантом освітньо-наукової програми (далі – ОНП) наукова та педагогічна складові цієї практики можуть відбуватися на різних базах практичної підготовки (наприклад, наукова складова – на підприємстві / в установі – партнері ДТЕУ,

де здобувач отримує доступ до унікальної інформації або дослідницької інфраструктури, а педагогічна – в ДТЕУ).

Відповідальність за організацію та проведення науково-педагогічної практики здобувачів покладається на їх наукових керівників.

Протягом першого тижня другого року навчання здобувач повинен подати до відділу аспірантури і докторантури заяву про визначення бази науково-педагогічної практики та проєкт індивідуального графіку її проходження, завірені науковим керівником. У разі, якщо така база відрізняється від ДТЕУ або його відокремлених структурних підрозділів, заява підлягає додатковому погодженню з гарантом ОНП й до неї додається проєкт договору із базою науково-педагогічної практики, в якому чітко визначаються умови та строки проходження такої практики, завдання, а також призначається керівник науково-педагогічної практики від відповідного підприємства / установи / організації. Керівником науково-педагогічної практики від підприємства / установи / організації може бути керівник відповідної бази практики, його заступник, начальник відділу, провідний спеціаліст, робота якого безпосередньо пов'язана з виконанням дослідницьких функцій або організацією освітнього процесу в закладах вищої освіти, який має науковий ступінь доктора філософії, кандидата або доктора наук.

Науково-педагогічна практика розпочинається з проведення консультації, в межах якої науковий керівник (та за наявності керівник від зовнішньої бази науково-педагогічної практики):

- ознайомлює (-ють) здобувача з програмою та робочою програмою науково-педагогічної практики, інформує (-ють) про її мету і завдання, місце і строки її проведення та форми звітування,
- формулює (-ють) індивідуальні завдання на науково-педагогічну практику;
- проводить (-ять) інструктаж з охорони праці та техніки безпеки;
- ознайомлює (-ють) здобувача з правилами внутрішнього розпорядку бази практики, порядком отримання документації, правилами користування обладнанням та матеріалами.

На здобувачів під час проходження науково-педагогічної практики поширюється законодавство про працю та правила внутрішнього розпорядку бази практики.

Тривалість робочого часу здобувачів під час проходження практичної підготовки регламентується Кодексом законів про працю України та іншими законодавчими актами, що встановлюють соціально-трудові відносини.

Керівництво науково-педагогічною практикою передбачає:

- створення необхідних організаційно-технічних умов для проходження науково-педагогічної практики;
- видачу здобувачеві індивідуальних завдань науково-педагогічної практики й складання графіку їх виконання;
- забезпечення доступу здобувачів до необхідних даних, методичних матеріалів, регламентуючих документів та іншої документації, необхідної для виконання завдань науково-педагогічної практики, а також освітньої та дослідницької інфраструктури;
- надання здобувачеві необхідних інструкцій щодо проходження науково-педагогічної практики, регулярне консультування здобувача;
- контроль за дотриманням термінів виконання завдань науково-педагогічної практики, зокрема, індивідуальних;
- підготовку відгуку про проходження науково-педагогічної практики здобувачем у межах виконаних ним індивідуальних завдань;

- звітування про науково-педагогічну практику здобувача, формулювання зауважень та пропозицій щодо поліпшення науково-педагогічної практики для розгляду на засіданні кафедри, групи забезпечення ОНП тощо.

Здобувачі під час проходження науково-педагогічної практики зобов'язані:

- до початку науково-педагогічної практики отримати в Університеті всі необхідні документи та консультативну інформацію щодо їх оформлення;
- перед початком науково-педагогічної практики пройти інструктаж з охорони праці та безпеки життєдіяльності;
- вивчити правила охорони праці, техніки безпеки, внутрішнього розпорядку та чітко їх дотримуватися;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, що передбачені програмою та робочою програмою науково-педагогічної практики й вказівками її керівника (-ів);
- нести відповідальність за виконану роботу;
- своєчасно оформити звіт про проходження науково-педагогічної практики; отримати залік з науково-педагогічної практики.

За результатами проходження науково-педагогічної практики здобувач складає залік через звітування перед науковим керівником (та, за наявності, керівником науково-педагогічної практики від зовнішньої бази практики) щодо виконання індивідуальних дослідницького та педагогічного завдань науково-педагогічної практики. Залікова оцінка визначається як сума оцінок, виставлених за виконання кожного із завдань. У разі, якщо оцінювання здійснюється двома керівниками, оцінка за виконання завдань науково-педагогічної практики визначається як середньоарифметичне оцінок кожного з керівників. Крім того, за кожним із завдань керівник(-и) надає (-ють) відгук, що вноситься до картки виконання завдань науково-педагогічної практики.

Залік проводиться не пізніше 3-го робочого дня після завершення науково-педагогічної практики відповідно до діючої у ДТЕУ системи оцінювання знань студентів та аспірантів.

Здобувач, який не виконав програму науково-педагогічної практики, або не встиг скласти залік у визначені терміни без поважних причин, за поданням кафедри відраховується з Університету. У випадку, якщо програма науково-педагогічної практики не виконана здобувачем через поважну причину, йому надається можливість пройти практику повторно за індивідуальним графіком з дозволу проректора з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків за поданням завідувача випускової кафедри за погодженням з гарантом ОНП. Здобувача, який повторно отримав незадовільну оцінку з науково-педагогічної практики, відраховують з Університету.

6. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

Складовою системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти є «Положення про оцінювання результатів навчання студентів і аспірантів», яке встановлює сукупність організаційно-методичних заходів щодо перевірки та оцінювання знань, умінь і навичок студентів і аспірантів, набуття ними фахових компетентностей.

Оцінювання здійснюється за 100-баловою шкалою.

- здобувачам, які повністю оволоділи програмою навчальної дисципліни на творчому рівні, можуть дати відповіді на всі питання курсу, опанували рекомендовані джерела, виставляють оцінку 90–100;

- здобувачам, які оволоділи програмою навчальної дисципліни на творчому рівні, проте у відповідях допустили неточності, ставлять оцінку 82–89;
- здобувачам, які в основному оволоділи програмою навчальної дисципліни на продуктивному рівні, проте у відповідях припускаються несуттєвих помилок, ставлять оцінку 75–81;
- здобувачам, які показали задовільні результати оволодіння навчальною програмою дисципліни на репродуктивному рівні та під час відповідей припускаються помилок, ставлять оцінку 69–74;
- здобувачам, які виявили мінімально достатній рівень знань з дисципліни, необхідний для продовження навчання, вивчили основні терміни дисципліни та орієнтуються в матеріалі базового підручника, ставлять оцінку 60–68.
- здобувачам, які за результатами вивчення дисципліни отримали незадовільні оцінки 0–59, повинні додатково виконати індивідуальні завдання для підвищення рівня своїх знань і повторно перескласти підсумковий контроль.

Поточна робота здобувачів оцінюється від 0 до 100 балів. Бали, отримані здобувачами за результатами поточного контролю з дисципліни, науково-педагогічний працівник заносить до Електронного журналу і оголошує на кожному практичному (семінарському, лабораторному) занятті. Якщо здобувач набрав 60 і більше балів за результатами поточного контролю, то залік у обсязі накопичених балів може бути виставлений без проходження додаткової процедури оцінювання. У разі, якщо здобувач вищої освіти бажає поліпшити свою оцінку, він складає залік з усієї програми навчальної дисципліни. У такому випадку залік проводиться на іншому занятті в день проведення останнього лабораторного (практичного, семінарського) заняття відповідно до розкладу. Присутність всіх здобувачів на заліку – обов'язкова. У разі неявки набрані бали за результатами поточного контролю не виставляються. Залік оцінюється за 100-бальною шкалою ДТЕУ.

Підсумковий контроль здійснюється в Університеті у формі заліку або екзамену, що проводиться згідно із завданнями (за білетами), складеними науково-педагогічними працівниками та розглянутими на засіданні кафедри і затвердженими завідувачем кафедри. На підсумковий контроль виносяться питання, задачі, ситуаційні завдання тощо, що передбачають перевірку розуміння студентами і аспірантами програмного матеріалу дисципліни загалом та рівня сформованості відповідних компетентностей та результатів навчання після опанування дисципліни. Результати заліку або екзамену оцінюються від 0 до 100 балів.

При складанні письмового екзамену оцінки оголошуються аспірантам у день його проведення або наступного дня після проведення екзамену, при складанні усного екзамену – в день його проведення. Якщо аспірант за результатами поточного контролю з дисципліни набрав 60 і більше балів, а на екзамені отримав нижчий результат, то науково-педагогічний працівник має право з метою з'ясування повноти оволодіння програмою дисципліни, сформованості умінь та навичок, поставити додаткові запитання у межах програми навчальної дисципліни. У такому випадку підсумкова оцінка з дисципліни визначається науково-педагогічним працівником з урахуванням балів (не більше 10), отриманих за відповіді на додаткові запитання, але не повинна перевищувати результати поточного контролю.

Результат підсумкового (семестрового) контролю з навчальної дисципліни для здобувача очної форми навчання визначається як середньоарифметична сума балів підсумкового модульного контролю та екзамену, для здобувача очної форми навчання – за результатами підсумкового контролю у формі заліку або екзамену.

Кількість балів та їх розподіл за видами завдань під час поточного і підсумкового контролю з дисципліни та критерії оцінювання знань здобувачів визначаються кафедрою та доводяться до відома здобувачів науково-педагогічним працівником на першому навчальному занятті з дисципліни. При цьому, бали, що накопичуються здобувачами за видами завдань, повинні бути цілими числами.

Здобувачі мають бути чітко проінформовані про стратегію і методи оцінювання, які будуть до них застосовані, та про очікувані результати, а також про критерії, які будуть використані під час оцінювання результатів навчання.

Ліквідація академічної заборгованості проводиться після закінчення екзаменаційної сесії за окремим розкладом, складеним відділом аспірантури і докторантури та узгодженим із навчальним відділом не пізніше як на наступному тижні після сесії. Повторне складання екзаменів з кожної дисципліни допускається не більше двох разів. При незадовільній оцінці з першої спроби – науково-педагогічному працівнику з даної дисципліни, вдруге – комісії, яка створюється деканом факультету. Здобувача вищої освіти, який не склав екзамен або залік на комісії під час ліквідації академічної заборгованості, відраховують з Університету.

Аспірант, який не згоден з оцінюванням його відповіді на екзамені за білетом, може оскаржити рішення викладача щодо виставленої оцінки. У такому разі він подає апеляційну заяву до відділу аспірантури і докторантури в день оголошення результатів. Заяву, розглянуту керівництвом Університету, реєструють в Журналі реєстрації апеляцій. Апеляційна заява розглядається у присутності аспіранта на засіданні апеляційної комісії не пізніше наступного робочого дня після її подання. Процедура апеляції, порядок оформлення ухваленого рішення апеляційною комісією регламентується у встановленому порядку.

7. ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ, ОТРИМАНИХ У НЕФОРМАЛЬНІЙ ТА ІНФОРМАЛЬНІЙ ОСВІТІ

ДТЕУ може визнавати результати неформального та/або інформального навчання осіб, які:

- навчаються в університеті за певною освітньою програмою;
- переводяться з іншого закладу освіти або з однієї освітньої програми на іншу;
- поновлюються до складу здобувачів освіти.

Здобувач вищої освіти звертається до Університету щодо визнання результатів неформального та/або інформального навчання шляхом подання до відділу аспірантури та докторантури відповідної заяви на ім'я ректора та додаткових документів, які підтверджують наведену у заяві інформацію про попереднє навчання.

Для визнання результатів навчання у неформальній освіті наказом ректора, за поданням завідувача відділу аспірантури та докторантури, створюється предметна комісія у складі першого проректора з науково-педагогічної роботи, гаранта освітньої програми та трьох науково-педагогічних працівників, обізнаних у предметі оцінювання. Головою предметної комісії призначається перший проректор з науково-педагогічної роботи. Голова предметної комісії несе персональну відповідальність за організацію роботи комісії, своєчасний та об'єктивний розгляд заяв щодо перезарахування результатів, здобутих у неформальній або інформальній освіті, ведення справ, дотримання встановленого порядку збереження документів.

На підставі поданих документів предметна комісія здійснює співставлення результатів неформального та/або інформального навчання заявника з результатами

навчання, передбаченими відповідною освітньою програмою.

Співставлення задекларованих заявником результатів неформального та/або інформального навчання з результатами навчання, передбаченими відповідною освітньою програмою, передбачає їх аналіз і порівняння за змістом та рівнем складності.

За результатами співставлення предметна комісія приймає рішення щодо відповідності/невідповідності задекларованих результатів неформального та/або інформального навчання заявника певним результатам навчання, передбаченим обов'язковою складовою освітньої програми, та ідентифікує результати навчання, які підлягають оцінюванню.

Обов'язковою умовою визнання результатів неформального та/або інформального навчання заявника в рамках вибіркової складової освітньої програми є відповідність цих результатів навчання рівню освіти, на якому реалізується освітня програма.

Прийняття рішення про визнання результатів неформального та/або інформального навчання заявника здійснюється за підсумками їх оцінювання.

За підсумками оцінювання предметна комісія формує протокол, у якому міститься висновок для відділу аспірантури та докторантури про зарахування або незарахування відповідної дисципліни. При перезарахуванні навчальних дисциплін відповідно до рішення предметної комісії до індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти входить: назва дисципліни, загальна кількість годин/кредитів, оцінка та підстава щодо перезарахування (номер протоколу).

Загальний обсяг освітніх компонентів освітньої програми, що зараховуються здобувачу освіти за підсумками визнання результатів неформального та/або інформального навчання, не може перевищувати 25 відсотків відповідної освітньої програми.

Здобувач вищої освіти не може бути звільненим від атестації за підсумками визнання результатів неформального та/або інформального навчання.

Рішення, ухвалені предметною комісією є остаточне та не підлягає апеляції.

8. АТЕСТАЦІЯ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

Передумовами атестації здобувача є:

- опанування освітньо-наукової програми, здобуття теоретичних знань, умінь, набуття навичок та компетентностей, визначених стандартом вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня за відповідною спеціальністю;
- проведення власного наукового дослідження, оформленого у формі дисертації;
- публікація основних наукових результатів.

Дисертація повинна містити нові науково обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень, які виконують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для певної галузі знань. Дисертація виконується державною або англійською мовою. Вимоги щодо оформлення дисертації встановлюються МОН України. Максимальний та/або мінімальний обсяг основного тексту дисертації встановлюється освітньо-науковою програмою відповідно до специфіки галузі знань та/або спеціальності. Дисертація подається до захисту у формі спеціально підготовленого рукопису.

Наукові результати дисертації повинні бути висвітлені не менше ніж у трьох наукових публікаціях здобувача, до яких зараховуються:

1) статті у наукових виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України. Якщо число співавторів у такій статті (разом зі здобувачем) більше двох осіб, така стаття прирівнюється до 0,5 публікації (крім публікацій, визначених підпунктом 2 цього пункту);

2) статті у періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus (крім видань держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором);

3) не більше одного патенту на винахід, що пройшов кваліфікаційну експертизу та безпосередньо стосується наукових результатів дисертації, що прирівнюється до однієї наукової публікації;

4) одноосібні монографії, що рекомендовані до друку вченими радами закладів та пройшли рецензування, крім одноосібних монографій, виданих у державі, визнаній Верховною Радою України державою-агресором. До одноосібних монографій прирівнюються одноосібні розділи у колективних монографіях за тих же умов.

Стаття у виданні, віднесеному до першого – третього квантилів (Q1–Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, або одноосібна монографія, що відповідає зазначеним вимогам, прирівнюється до двох наукових публікацій. Належність наукового видання до першого – третього квантилів (Q1–Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports визначається згідно з рейтингом у році, в якому опублікована відповідна публікація здобувача або в тому разі, якщо рейтинг за відповідний рік не опублікований на дату утворення разової ради, згідно з останнім опублікованим рейтингом.

Статті зараховуються за темою дисертації за умови обґрунтування отриманих наукових результатів відповідно до мети статті (поставленого завдання) та висновків, а також опублікування не більше ніж однієї статті в одному випуску (номері) наукового видання. Статті, опубліковані після набуття чинності Постанови Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 «Про затвердження порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», зараховуються за темою дисертації лише за наявності у них активного ідентифікатора DOI (Digital Object Identifier), крім публікацій, що містять інформацію, віднесену до державної таємниці, або інформацію для службового користування.

Не вважається самоплагіатом використання здобувачем своїх наукових праць у тексті дисертації без посилання на ці праці, якщо вони попередньо опубліковані з метою висвітлення в них основних наукових результатів дисертації та вказані здобувачем в анотації дисертації.

Для атестації здобувача ступеня доктора філософії створюється разова спеціалізована вчена рада (далі – разова рада). Для її створення здобувач звертається до вченої ради ДТЕУ з письмовою заявою, у якій засвідчує, що дисертація виконана ним самостійно з дотриманням академічної доброчесності, підтверджує, що подано до захисту остаточний текст дисертації, та зазначає мову захисту дисертації (державна або за бажанням здобувача – англійська мова).

До заяви додаються:

- академічна довідка про виконання освітньо-наукової програми;

- дисертація в друкованій та електронній формі;
- наукові публікації (або їх копії), в яких висвітлено наукові результати дисертації;
- довідки про впровадження результатів дисертаційного дослідження;
- висновок наукового керівника (керівників);
- висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації;
- відомості про здобувача, складені за формою, визначеною Положенням про атестацію здобувачів ступеня доктора філософії у Державному торговельно-економічному університеті;
- відомості про членів разової спеціалізованої вченої ради згідно з пропозиціями кафедри, на базі якої проходила публічна презентація наукових результатів дисертації.

Відповідальність за склад вченої ради несе завідувач кафедри, яка сформулювала пропозиції.

Вчена рада не пізніше ніж протягом двох місяців з дня отримання заяви здобувача утворює разову раду у складі п'яти осіб, дані про яких внесені до Єдиної державної електронної бази з питань освіти, – голови разової ради, двох рецензентів та двох офіційних опонентів, про що видається наказ ДТЕУ, крім наукових та науково-педагогічних працівників вищих військових навчальних закладів, закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти/наукових установ, наукових установ системи Міноборони.

У разі відсутності в Університеті можливості призначити двох рецензентів з урахуванням вимог цього Положення разова рада утворюється у складі голови ради, одного рецензента та трьох офіційних опонентів.

Офіційні опоненти не можуть працювати в одному і тому ж закладі, мати спільні публікації за останні п'ять років з головою, рецензентами та науковим керівником та входять до складу разової ради за їх письмовою згодою.

Компетентність членів разової ради за тематикою дослідження здобувача визначається наявністю не менше трьох наукових публікацій за тематикою дослідження здобувача за умови їх опублікування протягом останніх п'яти років до дня утворення разової ради та після присудження ступеня доктора філософії (кандидата наук), до яких зараховуються:

- одноосібні монографії, що рекомендовані до друку вченими радами закладів та пройшли рецензування, крім одноосібних монографій, виданих у державі, визнаній Верховною Радою України державою-агресором. До одноосібних монографій прирівнюються одноосібні розділи у колективних монографіях за тих же умов (для іноземних видань – згідно з вимогами до наукових видань відповідної держави);
- наукові статті, опубліковані у наукових виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України;
- наукові статті, опубліковані у періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus, крім видань держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором.

Одноосібна монографія загальним обсягом не менше п'яти авторських аркушів або наукова публікація у періодичному науковому виданні, віднесеному до першого – третього кuartилів (Q1 – Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, прирівнюється до двох наукових публікацій.

Належність наукового видання до першого – третього квантилів (Q1 – Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports визначається згідно з рейтингом у році, в якому опублікована відповідна публікація члена разової ради або у разі, коли рейтинг за відповідний рік не опублікований на дату утворення разової ради, згідно з останнім опублікованим рейтингом.

Особа не може входити до складу разової ради у разі, коли вона:

- 1) є науковим керівником здобувача;
- 2) є керівником Університету;
- 3) є співавтором наукових публікацій здобувача;
- 4) має реальний або потенційний конфлікт інтересів щодо здобувача (зокрема, є його близькою особою) та/або його наукового керівника та/або іншого члена разової ради;

- 5) притягувалася до академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності, зокрема щодо позбавлення права участі у роботі спеціалізованих вчених рад відповідно до законів України «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність»;

- 6) працює (працювала) на керівних посадах у закладах, установах, організаціях, що незаконно провадять (провадили) свою діяльність на тимчасово окупованих територіях України;

- 7) не володіє мовою захисту дисертації в обсязі, достатньому для кваліфікованого проведення атестації здобувача;

- 8) отримала диплом доктора філософії (кандидата наук) менше ніж за три роки до дати утворення разової ради.

Одна особа протягом календарного року може брати участь як член разової ради не більш як у восьми захистах дисертацій.

Рішення про утворення разової ради ухвалює вчена рада ДТЕУ. В Університеті на підставі рішення вченої ради видається наказ про утворення разової ради.

Протягом п'яти робочих днів з дати видання наказу про утворення разової ради Університет:

- 1) оприлюднює з урахуванням вимог законодавства з питань державної таємниці та службової інформації на своєму офіційному вебсайті електронну копію дисертації у форматі PDF/A з текстовим шаром з накладенням електронного підпису здобувача, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису (з використанням кваліфікованої електронної позначки часу), висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації та інформацію про склад разової ради, посилання на вебсайт, де здійснюватиметься трансляція захисту дисертації;

- 2) вносить інформацію про утворення разової ради до інформаційної системи Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (далі – інформаційна система);

- 3) передає друкований примірник дисертації, підписаний здобувачем, до бібліотеки Університету;

- 4) подає електронний примірник дисертації до державної наукової установи «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації», а також до університетського репозитарію.

Інформація про утворення разової ради вважається оприлюдненою з дня її внесення до інформаційної системи.

Будь-яка особа, яка є суб'єктом наукової і науково-технічної діяльності, може подати МОН України повідомлення щодо невідповідності складу разової ради вимогам

законодавства протягом 15 днів з дня оприлюднення Національним агентством інформації про утворення разової ради (внесення змін до складу разової ради).

МОН України проводить перевірку відповідності складу разової ради встановленим вимогам та розглядає повідомлення щодо невідповідності складу разової ради (у разі надходження) протягом місяця з дня оприлюднення Національним агентством інформації про утворення разової ради (внесення змін до складу разової ради). У разі виявлення порушень МОН України зупиняє роботу разової ради шляхом внесення відповідної інформації до інформаційної системи із зазначенням підстав для усунення виявлених порушень.

З метою усунення виявлених порушень, а також у разі неможливості виконання членом (членами) разової ради своїх обов'язків Університет видає наказ про внесення змін до складу разової ради, інформацію про це вносить до інформаційної системи. Інформація про зміни у складі разової ради оприлюднюється в інформаційній системі.

За результатами вивчення дисертації та наукових публікацій здобувача, зарахованих за темою дисертації, протягом 45 календарних днів з дня оприлюднення інформації про утворення разової ради кожен рецензент подає разовій раді рецензію, а кожен офіційний опонент – відгук, в яких зазначають результати власної оцінки наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача, зокрема новизни представлених теоретичних та/або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень, їх наукової обґрунтованості, рівня виконання поставленого наукового завдання та опанування здобувачем методології наукової діяльності.

Рецензенти й офіційні опоненти забезпечують об'єктивність підготовлених ними рецензій і відгуків, засвідчують їх власними підписами та відбитками печаток закладів за основним місцем роботи.

У разі, якщо рецензія (відгук) не відповідає встановленим вимогам, голова разової ради визначає строк для її (його) доопрацювання.

У разі неподання рецензії (відгуку) у встановлений строк або подання з порушенням встановленого строку голова разової ради ініціює перед вченою радою ДТЕУ питання про заміну відповідного члена ради.

Університет забезпечує створення необхідних умов для проведення разовою радою перевірки дотримання здобувачем академічної доброчесності. У разі виявлення членами ради академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації у дисертації та/або наукових публікаціях здобувача рецензент (офіційний опонент) зазначає про це у своїй рецензії (відгуку).

Протягом трьох робочих днів з дня надходження до разової ради останньої рецензії (відгуку):

- разова рада призначає дату, час і місце проведення публічного захисту дисертації. Дата проведення публічного захисту дисертації призначається не раніше ніж через два тижні та не пізніше ніж через чотири тижні з дня надходження до разової ради останньої рецензії (відгуку). Інформація про дату, час і місце проведення публічного захисту дисертації здобувача оприлюднюється на офіційному вебсайті Університету та вноситься до інформаційної системи;
- електронні копії рецензій (відгуків) у форматі PDF/A з текстовим шаром з накладенням електронного підпису рецензента (офіційного опонента), що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису (з використанням кваліфікованої електронної позначки часу), оприлюднюються на офіційному вебсайті Університету з урахуванням вимог законодавства з питань державної таємниці

та службової інформації, а їх копії на вимогу здобувача надаються йому для ознайомлення.

Публічний захист дисертації проводиться на засіданні разової ради, яке вважається правоможним за умови повного складу разової ради. Члени разової ради можуть брати участь у засіданні разової ради за допомогою засобів відеозв'язку в режимі реального часу. Університет забезпечує можливість використання засобів відеозв'язку, зокрема особами з інвалідністю. У разі відсутності кворуму для проведення засідання разова рада ухвалює рішення про перенесення дати проведення захисту дисертації, призначаючи іншу дату не раніше ніж через два тижні та не пізніше ніж чотири тижні від попередньої дати. Протягом трьох робочих днів з дня прийняття рішення про зміну дати проведення захисту дисертації інформація про дату, час і місце проведення захисту дисертації оприлюднюється на офіційному вебсайті Університету та вноситься до інформаційної системи.

Університет забезпечує трансляцію захисту дисертації в режимі реального часу на своєму офіційному вебсайті, а також відеозапис трансляції захисту дисертації з урахуванням вимог законодавства з питань державної таємниці та службової інформації. Якість і тривалість відеозапису трансляції захисту дисертації повинна бути достатньою для того, щоб повністю (без перерв) відтворити процедуру захисту дисертації, зокрема з виступами здобувача та членів разової ради, наукової дискусії, а також голосування кожного з членів ради.

Захист дисертації повинен мати характер відкритої наукової дискусії, в якій зобов'язані взяти участь здобувач, голова та усі члени разової ради. Під час атестації здобувача члени разової ради повинні оцінити науковий рівень його дисертації та наукових публікацій з урахуванням дотримання ним академічної доброчесності, а також встановити рівень здобуття здобувачем теоретичних знань, набуття відповідних умінь, навичок та компетентностей.

Засідання разової ради для проведення публічного захисту дисертації проводиться державною або англійською мовою (на вибір здобувача) за такою процедурою:

- голова разової ради інформує її членів про формат проведення захисту (наживо або онлайн) та згідно з даними реєстраційної картки присутності членів разової ради про правоможність засідання і за наявності кворуму відкриває засідання;
- голова разової ради інформує про подані здобувачем документи, їх відповідність встановленим вимогам (тема дисертації, спеціальність, науковий керівник, підрозділ, де виконана робота, висновок підрозділу, кількість наукових публікацій, освіта здобувача);
- здобувач викладає основні положення дисертації та відповідає на запитання, подані в усній або письмовій формі;
- здобувач відповідає на зауваження, які містяться у рецензіях рецензентів, відгуках офіційних опонентів;
- якщо до Університету, не пізніше ніж за три робочі дні до захисту, надійшли звернення інших осіб з оцінюванням дисертації, голова разової ради озвучує їх, а здобувач надає відповіді на зауваження;
- обговорюється дисертаційна робота здобувача та рішення разової ради щодо присудження ступеня доктора філософії. Кожен член разової ради відкрито висловлює свою позицію за присудження або за відмову у присудженні ступеня доктора філософії;
- разова рада ухвалює рішення через відкрите голосування:

- про присудження ступеня доктора філософії, якщо його підтримали не менше ніж чотири члени разової ради;
  - про відмову у присудженні ступеня доктора філософії, якщо його підтримали два або більше членів разової ради;
- голова разової ради оголошує результати голосування;

За результатами голосування оформлюється рішення разової ради про присудження (відмову у присудженні) ступеня доктора філософії за формою, затвердженою МОН України. У рішенні, підписаному головою разової ради та скріпленому печаткою Університету, обов'язково зазначаються результати голосування членів разової ради.

Член разової ради має право викласти письмово окрему думку, в якій зазначити зауваження щодо дисертації, зокрема стосовно дотримання здобувачем академічної доброчесності та/або щодо процедури захисту дисертації. Окрема думка додається до рішення разової ради про присудження (відмову у присудженні) ступеня доктора філософії і є його невід'ємною частиною.

Невід'ємною частиною рішення є також відеозапис трансляції захисту дисертації, на який накладається електронна печатка Університету, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронної печатки.

Здобувач має право до початку голосування щодо присудження ступеня доктора філософії за письмовою заявою на ім'я голови разової ради зняти дисертацію із захисту, крім випадків виявлення разовою радою порушення академічної доброчесності в дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлено основні наукові результати дисертації. Здобувач може скористатися таким правом лише один раз.

Якщо разова рада виявила факти академічного плагіату, фабрикації або фальсифікації у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлено основні наукові результати дисертації, заява про зняття дисертації із захисту не приймається. У такому разі разова рада ухвалює рішення про відмову у присудженні ступеня доктора філософії без права повторного подання дисертації до захисту.

Після прийняття разовою радою рішення про присудження (відмову у присудженні) ступеня доктора філософії Університет:

1) Упродовж трьох робочих днів оприлюднює рішення разової ради про присудження (відмову у присудженні) ступеня доктора філософії та відеозапис трансляції захисту дисертації на своєму офіційному вебсайті з урахуванням вимог законодавства з питань державної таємниці та службової інформації;

2) Упродовж п'яти робочих днів подає інформацію про результати захисту дисертації до інформаційної системи.

У разі зняття дисертації із захисту Університет упродовж трьох робочих днів з дати захисту дисертації оприлюднює інформацію про це на своєму офіційному вебсайті, а також подає її до інформаційної системи. У разі зняття здобувачем дисертації із захисту або відмови разової ради у присудженні ступеня доктора філософії здобувач має право за умови доопрацювання подати дисертацію повторно до захисту не раніше ніж через рік, крім випадку виявлення разовою радою порушення академічної доброчесності в дисертації та/або наукових публікаціях. У такому разі здобувач втрачає право повторного подання дисертації до захисту.

На підставі рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії Університет не раніше ніж через 15 та не пізніше ніж через 30 календарних днів з дня захисту дисертації видає наказ про видачу здобувачеві диплома доктора філософії та додатка до нього європейського зразка.

Якщо протягом 15 календарних днів з дня захисту дисертації Університетом було виявлено порушення встановленої цим Положенням процедури захисту дисертації або до Університету надійшло повідомлення про таке порушення, наказ ДТЕУ про видачу здобувачеві диплома доктора філософії видається у разі ухвалення вченою радою рішення залишити рішення разової ради в силі.

Рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії набуває чинності з дати набуття чинності наказом ДТЕУ про видачу диплома доктора філософії.

Диплом доктора філософії оформляється за формою, затвердженою МОН України, та видається здобувачеві згідно з Порядком замовлення, виготовлення, видачі та обліку документів про освіту у Державному торговельно-економічному університеті.

Здобувачеві, підготовка якого здійснювалася відповідно до договору між ДТЕУ та іноземним закладами та якому присуджено ступінь доктора філософії, диплом доктора філософії може бути виданий також іноземним закладом відповідно до законодавства держави місцезнаходження такого закладу.

Упродовж десяти робочих днів з дня видачі диплома доктора філософії Університет додає копію рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії, засвідчену головою разової ради, до примірника дисертації, що зберігається у бібліотеці Університету.

Висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації, рецензії, відгуки, рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії та відеозапис трансляції захисту дисертації додаються до особової справи здобувача, яка зберігається відповідно до законодавства.

Дисертація (разом з активним посиланням на неї в інформаційній системі), висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації, рецензії, відгуки, рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії, відеозапис трансляції захисту дисертації, оприлюднені Університетом з урахуванням вимог законодавства з питань державної таємниці та службової інформації, повинні бути доступними для вільного перегляду не менш ніж шість місяців з дати набуття чинності рішенням разової ради про присудження ступеня доктора філософії.

Університет має право скасувати рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії у зв'язку з:

- порушенням процедури захисту дисертації – до видачі здобувачеві диплома доктора філософії;
- виявленням у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлено наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації – незалежно від строку, що минув після присудження разовою радою ступеня доктора філософії.

Підставою розпочати процедуру скасування рішення разової ради може бути власна ініціатива Університету, що виявив зазначені вище невідповідності, або повідомлення про такі невідповідності, надане до закладу будь-якою особою, яка є суб'єктом наукової і науково-технічної діяльності. Таке повідомлення надсилається:

- у електронній формі з накладенням електронного підпису, яка базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису, – на офіційну адресу електронної пошти закладу;
- в паперовій формі за підписом особи, що його подає (керівника юридичної особи), – на адресу закладу.

Датою подання повідомлення є дата його надходження до закладу.

З метою розгляду питання про скасування рішення разової ради про присудження

ступеня доктора філософії у зв'язку з порушенням встановленої Положенням про атестацію здобувачів ступеня доктора філософії у ДТЕУ процедури захисту дисертації вчена рада Університету на найближчому засіданні утворює комісію у складі трьох наукових (науково-педагогічних) працівників Університету. У складі такої комісії не можуть бути члени разової ради.

Комісія розглядає повідомлення щодо порушення процедури захисту дисертації протягом двох тижнів з дня її утворення. Результати розгляду виносяться на засідання комісії, яке проводиться відкрито, за участю особи, яка подала повідомлення, та/або її представника, здобувача та у разі потреби членів відповідної разової ради. Вказаних особ інформують про дату, час і місце проведення засідання за п'ять календарних днів до дати його проведення. Відсутність вказаних осіб на засіданні не перешкоджає розгляду повідомлення щодо порушення процедури захисту дисертації.

Упродовж п'яти робочих днів з дати засідання комісія готує висновок, який підписують всі члени комісії. У висновку комісії наводяться підстави для ухвалення нею рішення та пропонується:

- скасувати рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії у зв'язку з порушенням процедури захисту дисертації;
- відмовити особі у задоволенні повідомлення щодо порушення процедури захисту дисертації.

Висновок комісії у строк до трьох робочих днів з дня підписання подається вчненій раді ДТЕУ. Вчена рада ДТЕУ на найближчому засіданні розглядає висновок комісії та за результатами його розгляду ухвалює рішення про скасування рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії або про залишення рішення разової ради в силі, про що видається наказ Університету.

Упродовж трьох робочих днів з дати видання зазначеного наказу рішення вченої ради разом із висновком комісії оприлюднюється на офіційному вебсайті Університету.

У разі скасування рішення разової ради у зв'язку з порушенням встановленої Положенням про атестацію здобувачів ступеня доктора філософії у ДТЕУ процедури захисту дисертації здобувач має право на подання дисертації за тією ж темою до захисту повторно.

Питання щодо скасування рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії у зв'язку з виявленням у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлено наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації розглядається Комісією з питань етики та академічної доброчесності ДТЕУ. Результати розгляду виносяться на засідання вченої ради ДТЕУ у строк до трьох місяців з моменту виявлення відповідних свідчень академічної недоброчесності. Про дату, час і місце проведення засідання вченої ради інформуються особа, яка подала повідомлення (за наявності), особа, рішення про присудження якій ступеня доктора філософії оскаржується, та у разі потреби члени відповідної разової ради за п'ять робочих днів до дати засідання. Вчена рада на своєму засіданні ухвалює рішення про скасування рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії або про залишення рішення разової ради в силі.

У разі скасування рішення разової ради у зв'язку з виявленням у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлено наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації дисертація повторно до захисту не подається.

Питання про скасування рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії у зв'язку з порушенням процедури захисту дисертації або виявленням у

дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлено наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації може розглядатися Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти у порядку, визначеному Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії».

У разі скасування рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії після видачі здобувачеві диплома доктора філософії такий диплом вважається недійсним з дня прийняття відповідного рішення.

Упродовж трьох робочих днів з дня прийняття рішення Університетом / Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти щодо скасування рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії інформація про недійсність диплома доктора філософії вноситься ними до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

9. ОТРИМАННЯ СТИПЕНДІЇ

Нарахування академічних стипендій здійснюється відповідно до Порядку призначення і виплати академічних стипендій.

Академічна стипендія аспірантам, які навчаються за денною формою, встановлюється у розмірі 90 відсотків посадового окладу викладача, визначеного за схемою посадових окладів (з урахуванням наступних змін в оплаті праці на відповідних посадах).

Аспірантам, які поновили навчання після наданої їм в установленому порядку перерви у навчанні, та аспірантам, яким в установленому порядку подовжено строк навчання в аспірантурі, академічна стипендія призначається на весь наступний період навчання з дати поновлення такої особи відповідно до наказу по Університету.

Аспіранти, які реалізують право на академічну мобільність і зберігають статус здобувача вищої освіти за денною формою навчання в Університеті, протягом терміну навчання за програмою академічної мобільності в іншому навчальному закладі поза межами України отримують стипендію у тому разі, якщо умовами договору про навчання за програмою академічної мобільності, укладеному ними з Університетом, регулярна безповоротна фіксована фінансова підтримка у грошовій формі протягом усього терміну навчання за програмою академічної мобільності в іншому навчальному закладі не передбачена або передбачена у розмірі, що у перерахунку на національну грошову одиницю України на дату укладання договору про академічну мобільність є меншою за розмір стипендії, що її призначено особі.

Питання виплати стипендії вирішує стипендіальна комісія після повернення такої особи до Університету на підставі рішення відповідної кафедри за підсумками розгляду письмового звіту здобувача вищої освіти. Обов'язковою умовою прийняття стипендіальною комісією позитивного рішення щодо виплати стипендії є вимога, що визнання результатів, отриманих під час навчання за програмою академічної мобільності в іншому вищому навчальному закладі, не призвело до збільшення терміну навчання особи в аспірантурі Університету порівняно з нормативним. У разі позитивного рішення стипендіальної комісії аспіранту виплачується у повному обсязі стипендія, не виплачена за весь період навчання за програмою академічної мобільності в іншому навчальному закладі на території України чи поза її межами.

Призначення стипендій аспірантам і докторантам оформлюється протоколами засідань стипендіальної комісії Університету. Протокол є підставою для видання наказу про призначення стипендії.

10. ВІДРАХУВАННЯ, ПЕРЕРИВАННЯ НАВЧАННЯ, ПОНОВЛЕННЯ І ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ

10.1. Підставами для відрахування здобувачів ступеня доктора філософії визначені частиною першою статті 46 Закону України «Про вищу освіту» та частиною шостою статті 42 Закону України «Про освіту» є:

- 1) завершення навчання за відповідною освітньо-науковою програмою;
- 2) переведення до іншого закладу вищої освіти;
- 3) власне бажання;
- 4) порушення строків виконання індивідуального плану виконання освітньо-наукової програми без поважних причин, передбачених законодавством;
- 5) порушення умов договору, укладеного між університетом та особою, яка навчається, та фізичною чи юридичною особою, яка оплачує таке навчання;
- 6) не поновлення після завершення академічної відпустки;
- 7) порушення Статуту ДТЕУ, Правил внутрішнього розпорядку, невиконання рішень вченої ради ДТЕУ та конференції трудового колективу ДТЕУ, розпоряджень, наказів ректора;
- 8) порушення академічної доброчесності
- 9) інші випадки, передбачені законом.

10.2. Відрахування здобувачів погоджується з Науковим товариством та Профспілкою (якщо здобувач є членом Профспілки).

Здобувачеві, який відрахований з аспірантури університету, видається академічна довідка встановленого зразка.

Здобувач вищої освіти, який був зарахований до аспірантури за рахунок видатків державного бюджету (за державним замовленням) або за рахунок видатків місцевих бюджетів (регіональне замовлення) і відрахований з підстав, визначених підпунктами 3-9 п. 10.1 цього розділу, відшкодовує вартість навчання та отримані стипендії.

10.3. Здобувач, який був відрахований із університету у зв'язку із завершенням навчання за відповідною освітньо-науковою програмою без захисту дисертації, може вступити до університету повторно. Особа, яка раніше навчалася в аспірантурі за державним (регіональним) замовленням, може повторно вступити до Університету для підготовки в аспірантурі за державним (регіональним) замовленням лише за умови відшкодування коштів, витрачених на її підготовку, відповідно до законодавства.

10.4. Здобувачі, які були відраховані із закладу до завершення навчання за відповідною освітньо-науковою програмою, можуть бути поновлені на навчання на місця за кошти фізичних (юридичних) осіб на підставі особистої заяви в межах ліцензованого обсягу незалежно від причин відрахування, тривалості перерви в навчанні, форми здобуття вищої освіти, освітньо-наукової програми, джерела фінансування, форми власності та сфери управління закладу вищої освіти за умов:

– виконання вимог до вступників на відповідну освітню програму, встановлених в рік початку навчання контингенту здобувачів освіти за відповідним рівнем освіти, до якого приєднується особа, або в один із наступних років, але не пізніше року подання особою заяви про поновлення;

– визнання результатів попередніх періодів навчання. Обсяг незарахованих освітніх та / чи наукових компонентів освітньо-наукової програми на день поновлення не може

перевищувати 20 кредитів ЄКТС. Строк виконання незарахованих компонентів не може перевищувати 6 місяців після поновлення;

- відповідності наукових інтересів здобувача одному з напрямів наукових досліджень, що реалізуються в ДТЕУ, задля забезпечення відповідності критерію 10 Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти;

- погодження з Науковим товариством.

Особи, які здобували вищу освіту за державним (регіональним) замовленням, і які після наданої їм в установленому порядку академічної відпустки з причин, зазначених в абз.2 та 4 п.10.7 цього розділу, а також особи, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України відповідно до Закону України «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України та членів їхніх сімей», після їх звільнення поновлюються на навчання у тому самому закладі вищої освіти на освітні програми з тієї ж спеціальності на місця державного (регіонального) замовлення.

Учасники бойових дій та особи з інвалідністю внаслідок війни за їх заявою поновлюються на навчання на освітні програми з тієї самої спеціальності на місця державного (регіонального) замовлення незалежно від джерела фінансування їх навчання протягом попередніх періодів (до відрахування), крім передбачених законодавством випадків.

10.5. Для поновлення слід подати заяву на ім'я ректора університету та документи, які підтверджують відповідність вимогам, визначеним у п.10.4. цього розділу. До заяви додається:

- анкета;
- копія документа (одного з документів), що посвідчує особу, передбаченого Законом України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус»;
- копія ідентифікаційного коду;
- копія диплома магістра або спеціаліста, що підтверджує кваліфікацію на 7 рівні національної рамки кваліфікацій, із зазначенням здобутої спеціальності та додатка до диплома. Особи, які здобули відповідну освіту за кордоном, подають копію диплома, його переклад, завірений в установленому порядку, та свідоцтво про його визнання відповідно до наказу Міністерства освіти і науки від 05 травня 2015 року № 504 «Деякі питання визнання в Україні іноземних документів про освіту», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 27 травня 2015 року за № 614/27059;
- академічна довідка;
- документ, який підтверджує виконання вимог до вступників на відповідну освітню програму, встановлених в рік початку навчання контингенту здобувачів освіти за відповідним рівнем освіти, до якого приєднується особа, або в один із наступних років, але не пізніше року подання особою заяви про поновлення;
- копія військово-облікового документа – для військовозобов'язаних (крім випадків, передбачених законодавством);
- одна фотокартка 3x4;
- автобіографія;
- проєкт дисертаційної роботи;

- копії наукових публікацій, в яких висвітлено наукові результати дисертаційного дослідження;
- довідки про впровадження результатів дисертаційного дослідження (за наявності);
- інші документи, що підтверджують виконання освітніх та / чи наукових компонентів освітньо-наукової програми та відповідність наукових інтересів здобувача одному з напрямів наукових досліджень, що реалізуються в ДТЕУ.

Заява про поновлення на навчання розглядається комісією з поновлення у складі проректора з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків, начальника навчального відділу, відповідального секретаря приймальної комісії, завідувача відділу аспірантури і докторантури, гаранта та членів групи забезпечення освітньо-наукової програми, голови Наукового товариства протягом п'яти робочих днів, після чого заявник письмово інформується (у тому числі засобами електронного поштового зв'язку) про строки, порядок і умови поновлення на навчання або про причину відмови.

10.6. Наказ про поновлення на навчання видається після укладання договору про навчання між закладом вищої освіти та вступником, а також договору про навчання між закладом вищої освіти з фізичною (юридичною) особою, яка замовляє платну освітню послугу (у випадку поновлення на навчання за кошти такої особи)

10.7. Здобувачі ступеня доктора філософії можуть переривати навчання (з наданням академічної відпустки) у зв'язку із обставинами, які унеможливають виконання індивідуального плану виконання освітньо-наукової програми, а саме:

– за медичними показаннями, що унеможливають поєднання відновлювального лікування з навчанням (у випадку зниження працездатності внаслідок порушень функцій організму, які зумовлені гострими захворюваннями, що потребує тривалого відновлювального лікування); загострення хронічних захворювань або часті захворювання (понад один місяць впродовж півріччя); анатомічні дефекти, що не дають змоги провести відновлювальне лікування під час навчання. Підставою є медичні документи, на підставі яких визначено необхідність надання академічної відпустки за медичними показаннями;

– у зв'язку з участю в програмі академічної мобільності – якщо навчання чи стажування в освітній або науковій установі (у тому числі іноземної держави) унеможливує виконання учасником академічної мобільності індивідуального плану виконання освітньо-наукової програми за основним місцем навчання. Підставою для надання академічної відпустки є документи, які засвідчують участь здобувача у програмі академічної мобільності, що реалізується відповідно до законодавства;

– у зв'язку з призовом на військову службу (призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період, призову на строкову військову службу, вступу на військову службу за призовом осіб офіцерського складу, вступу на військову службу за контрактом відповідно до законодавства);

– у зв'язку з довгостроковим службовим відрядженням здобувача, який поєднує навчання з роботою. Підставою для надання академічної відпустки є підтверджуючий документ з місця роботи здобувача вищої освіти щодо довгострокового службового відрядження із зазначенням його строку;

– у зв'язку із сімейними обставинами на строк не більше одного року за весь період навчання на підставі вмотивованої заяви здобувача за умови документального підтвердження наведених в заяві фактів, які унеможливають виконання індивідуального плану виконання освітньо-наукової програми;

– у зв'язку з вагітністю та пологами; доглядом за дитиною до досягнення нею

трирічного віку на строк тривалості соціальної відпустки, наданої відповідно до Закону України «Про відпустки», або менше за бажанням здобувача. Підставою для надання академічної відпустки є один з документів: листок непрацездатності у зв'язку з вагітністю та пологами; свідоцтво про народження дитини;

– у разі, якщо дитина здобувача вищої освіти згідно з медичним висновком потребує домашнього догляду до досягнення дитиною шестирічного, шістнадцятирічного, вісімнадцятирічного віку у випадках, встановлених пунктом 3 частини першої статті 25 Закону України «Про відпустки» на підставі відповідного медичного висновку.

10.8. Для оформлення академічної відпустки здобувач не пізніше ніж за п'ятнадцять днів до початку бажаного терміну переривання подає на ім'я ректора заяву, погоджену з науковим керівником, гарантом освітньо-наукової програми, завідувачем кафедри та деканом. До заяви додаються документи, які підтверджують обґрунтованість причини переривання.

Надання академічної відпустки здійснюється за наказом керівника закладу вищої освіти, у якому зазначаються причина, підстава для надання та тривалість, у тому числі посилення на тривалість відпустки, встановлену законодавством (у разі необхідності). Період переривання не включається до терміну підготовки. Стипендія на період переривання навчання не сплачується. На час академічної відпустки призупиняються права та обов'язки здобувача, виконання ним індивідуального плану

10.9. Після завершення строку переривання навчання особа може бути поновлена на навчання шляхом допуску до освітнього процесу.

Допуск до освітнього процесу здобувачів вищої освіти, у яких завершився строк переривання навчання, здійснюється наказом керівника закладу вищої освіти на підставі заяви здобувача вищої освіти, що подана у письмовій або електронній формі не пізніше, ніж за п'ять днів до завершення строку академічної відпустки. Здобувачі вищої освіти, які у визначений цим пунктом термін не подали документи для оформлення допуску до освітнього процесу або продовження строку академічної відпустки, відраховуються із закладу вищої освіти.

10.10. Здобувачі на підставі особистої заяви можуть бути переведені:

- з однієї освітньо-наукової програми на іншу;
- з однієї форми здобуття вищої освіти на іншу;
- з одного джерела фінансування на інше;
- з одного закладу вищої освіти до іншого.

До заяви додається:

- анкета;
- копія документа (одного з документів), що посвідчує особу, передбаченого Законом України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус»;
- копія ідентифікаційного коду;
- копія диплома магістра або спеціаліста, що підтверджує кваліфікацію на 7 рівні національної рамки кваліфікацій, із зазначенням здобутої спеціальності та додатка до диплома. Особи, які здобули відповідну освіту за кордоном, подають копію диплома, його переклад, завірений в установленому порядку, та свідоцтво про його визнання відповідно до наказу Міністерства освіти і науки від 05 травня 2015 року № 504 «Деякі питання визнання в Україні іноземних документів про освіту», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 27 травня 2015 року за

№ 614/27059;

- академічна довідка;
- документ, який підтверджує виконання вимог до вступників на відповідну освітню програму, встановлених в рік початку навчання контингенту здобувачів освіти за відповідним рівнем освіти, до якого приєднується особа, або в один із наступних років, але не пізніше року подання особою заяви про поновлення;
- копія військово-облікового документа – для військовозобов'язаних (крім випадків, передбачених законодавством);
- одна фотокартка 3x4;
- автобіографія;
- проєкт дисертаційної роботи;
- копії наукових публікацій, в яких висвітлено наукові результати дисертаційного дослідження;
- довідки про впровадження результатів дисертаційного дослідження (за наявності);
- інші документи, що підтверджують виконання освітніх та / чи наукових компонентів освітньо-наукової програми та відповідність наукових інтересів здобувача одному з напрямів наукових досліджень, що реалізуються в ДТЕУ.

Здобувачі вищої освіти, які навчаються за кошти фізичних (юридичних) осіб, переводяться за згодою особи, яка взяла на себе такі фінансові зобов'язання, з внесенням відповідних змін до договору про навчання між закладом вищої освіти та фізичною (юридичною) особою, яка замовляє платну освітню послугу, укладеному відповідно до частини шістнадцятої статті 44 Закону України «Про вищу освіту».

Переведення на нижчий рік навчання здійснюється на місця за кошти фізичних (юридичних) осіб.

10.11. Переведення здобувачів вищої освіти (далі – переведення) здійснюється на освітні програми такого самого рівня вищої освіти, на такий самий або нижчий рік навчання з урахуванням:

– вимог до вступників на відповідну освітню програму, встановлених в рік початку навчання особи за відповідним рівнем освіти або в один із наступних років, але не пізніше року подання особою заяви про переведення;

– результатів попередніх періодів навчання, для визнання яких створюється комісія у складі проректора з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків, завідувача відділу аспірантури і докторантури, гаранта та членів групи забезпечення освітньо-наукової програми та голови Наукового товариства молодих вчених. Обсяг незарахованих освітніх та / чи наукових компонентів освітньо-наукової програми на день поновлення не може перевищувати 20 кредитів ЄКТС. Строк виконання незарахованих компонентів не може перевищувати 6 місяців після переведення;

– відповідності наукових інтересів здобувача одному з напрямів наукових досліджень, що реалізуються в ДТЕУ, задля забезпечення відповідності критерію 10 Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти.

10.12. Наказ про переведення здобувача вищої освіти на іншу освітньо-наукову програму та / або форму здобуття освіти, та / або джерело фінансування, видається після укладання договору про навчання між закладом вищої освіти та вступником, а також договору про навчання між закладом вищої освіти з фізичною (юридичною) особою, яка замовляє платну освітню послугу (у випадку переведення на навчання за кошти такої особи).

10.13. Переведення здобувачів вищої освіти з одного закладу вищої освіти до іншого зі збереженням місця державного замовлення здійснюється за відсутності факту невиконання індивідуального плану виконання освітньо-наукової програми на освітню програму такої самої спеціальності, такого самого рівня вищої освіти без зміни форми здобуття вищої освіти та року навчання. Здобувачі вищої освіти можуть бути переведені із збереженням місця державного замовлення до іншого закладу вищої освіти, у якому розміщене державне замовлення, надане тим самим державним замовником, і такий заклад вищої освіти здійснює підготовку здобувачів вищої освіти за державним замовленням за освітньо-науковою програмою тієї самої спеціальності і року навчання.

Переведення здобувачів вищої освіти із збереженням місця державного замовлення здійснюється з дотриманням максимального (загального) обсягу державного замовлення в рік набору на перший рік навчання відповідного контингенту здобувачів вищої освіти в межах відповідних рівня вищої освіти, спеціальності або освітньо-наукової програми, що передбачає присвоєння професійної кваліфікації з професій, для яких запроваджено додаткове регулювання.

Переведення здобувачів вищої освіти з одного закладу вищої освіти до іншого із збереженням місця державного замовлення менше, ніж за шість місяців до розрахункового строку завершення навчання не допускається, крім передбачених законодавством випадків.

10.14. Здобувач вищої освіти, який бажає перевестись із збереженням місця державного замовлення до іншого закладу вищої освіти, подає у період з 01 січня по 10 лютого (включно) або з 01 червня по 10 липня (включно) на ім'я керівника закладу вищої освіти за місцем навчання заяву (у паперовій або електронній формі) про переведення з одного закладу вищої освіти до іншого із збереженням місця державного замовлення та отримання академічної довідки. Одержавши згоду, здобувач вищої освіти звертається з відповідною заявою до керівника закладу вищої освіти, до якого він бажає перевестись, та додає академічну довідку.

Протягом п'яти робочих днів заява про переведення має бути розглянута у закладі освіти, до якого бажає перевестись здобувач вищої освіти, а заявник повідомлений про умови переведення або причину відмови.

У випадку прийняття позитивного рішення щодо переведення та після виконання здобувачем вищої освіти умов переведення керівник закладу вищої освіти, до якого переводиться здобувач вищої освіти, видає наказ, згідно з яким здобувач допускається до занять, а до закладу вищої освіти, в якому він навчався раніше, впродовж семи робочих днів направляє запит щодо одержання/передачі його особової справи.

Керівник закладу вищої освіти за місцем навчання здобувача вищої освіти, отримавши запит від закладу вищої освіти, до якого переводиться здобувач вищої освіти із збереженням місця державного замовлення, на надсилання особової справи, впродовж семи робочих днів видає наказ про відрахування здобувача вищої освіти у зв'язку з його переведенням до іншого закладу вищої освіти із збереженням місця державного замовлення, і впродовж десяти робочих днів після видання наказу про відрахування передає або надсилає особову справу.

Керівник закладу вищої освіти, до якого переводиться здобувач вищої освіти із збереженням місця державного замовлення, після одержання особової справи та укладання договору про навчання відповідно до частини шістнадцятої статті 44 Закону України «Про вищу освіту» впродовж семи робочих днів видає наказ про переведення.

10.15. У разі відмови в акредитації освітньо-наукової програми, що не була акредитована раніше, або у разі закінчення дії сертифікату (рішення) про акредитацію

освітньо-наукової програми та неотримання нового рішення про акредитацію освітньо-наукової програми, здобувачі вищої освіти, які навчаються за рахунок коштів державного (місцевого) бюджету, мають право на переведення до іншого закладу вищої освіти, в якому аналогічна освітньо-наукової програма в межах тієї самої спеціальності акредитована, для завершення навчання за кошти державного (місцевого) бюджету, відповідно до Порядку переведення здобувачів вищої освіти, які навчаються за рахунок коштів державного (місцевого) бюджету, до інших вищих навчальних закладів для завершення навчання за рахунок коштів державного (місцевого) бюджету, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2015 року № 927.

11. АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ

Учасниками академічної мобільності можуть бути:

➤ громадяни України, іноземці та особи без громадянства, особи, яким надано статус закордонного українця, особи, яких визнано біженцями, та особи, які потребують додаткового захисту, які здобувають фахову передвищу, вищу освіту певного освітнього, освітньо-наукового рівня, науковий ступінь за денною (очною) формою здобуття освіти (з відривом від виробництва) або працюють за основним місцем роботи в українському закладі вищої освіти (науковій установі), насамперед в ДТЕУ, і реалізує право на академічну мобільність у певному іноземному або українському закладі освіти (науковій установі);

➤ іноземці, особи без громадянства, які здобувають вищу освіту, освіту рівня, аналогічного фаховій передвищій освіті, науковий ступінь або працюють в іноземному закладі освіти або науковій установі і беруть участь у програмі академічної мобільності в ДТЕУ.

Формами академічної мобільності для учасників, які здобувають освітньо-науковий ступінь доктора філософії, науковий ступінь доктора наук або є педагогічними, науково-педагогічними, науковими, іншими працівниками ДТЕУ є:

- участь у програмах кредитної академічної мобільності для здобувачів ступеня доктора філософії;
- участь у спільних освітніх та/або наукових проектах (діяльність у складі тимчасової проектної групи, утвореної на певний строк для реалізації мети та виконання завдань певного освітнього або наукового проекту за рахунок гранту, наданого закладам-партнерам);
- викладання;
- стажування;
- наукове дослідження;
- наукове стажування;
- мовне стажування;
- підвищення кваліфікації;
- інші форми (участь у семінарах, конференціях тощо), що не суперечать законодавству.

Для реалізації права на академічну мобільність ДТЕУ та іноземний заклад освіти або інший український заклад освіти (наукова установа) укладають у письмовій або електронній формі договір між закладами-партнерами про виконання програми академічної мобільності. Перелік необхідних документів для участі у програмі академічної мобільності закладів-партнерів та процедура їх подання регламентується

договорами між ДТЕУ та закладами-партнерами та доводиться до здобувачів відділом міжнародних зв'язків ДТЕУ (у випадках зовнішньої академічної мобільності) та навчальним відділом ДТЕУ (у випадку внутрішньої академічної мобільності) через деканати, веб-сайт ДТЕУ та соціальні мережі.

Після погодження академічної мобільності розпочинається процедура підготовки до неї, яка, в залежності від форми академічної мобільності, може враховувати:

- підготовку освітнього контенту для викладання в закладі-партнері;
- розробку індивідуального плану наукового стажування;
- підготовчі роботи до проведення наукового дослідження;
- підготовку результатів попередніх наукових досліджень для презентації в рамках академічної мобільності;
- виконання інших підготовчих робіт для успішного виконання завдань академічної мобільності.

Після завершення програми академічної мобільності та повернення до ДТЕУ учасники академічної мобільності зобов'язані у строк не більше трьох календарних днів подати до відділу міжнародних зв'язків / деканату копію документа про результати виконання програми академічної мобільності (сертифікат, диплом, академічну довідку, встановленого зразка, яка підтверджує виконання програми навчання у навчальному закладі-партнері та містить інформацію про результати навчання, тощо) та письмовий звіт про результати академічної мобільності.

У разі наукового стажування за кордоном додатково протягом місяця з дня завершення наукового стажування ученому секретарю подається письмовий звіт про результати наукового стажування, копія документу, що засвідчує результати наукового стажування (сертифікат, диплом та ін.), витяги з протоколів засідання кафедри та вченої ради факультету про наукову цінність результатів стажування.

Тривалість участі у програмі (програмах) академічної мобільності для учасників академічної мобільності, які здобувають освітньо-науковий ступінь доктора філософії/доктора мистецтва, науковий ступінь доктора наук або є педагогічними, науково-педагогічними, науковими, іншими працівниками закладу освіти (наукової установи), не може перевищувати двох років поспіль.

12. ГУРТОЖИТКИ

Аспірантам, які приїхали на навчання до м. Києва з інших регіонів держави, а також інших країн, пропонується гуртожиток. Іногородні аспіранти поселяються в гуртожиток згідно з наказом ДТЕУ. Між Університетом і аспірантом укладається контракт на право проживання в гуртожитку, де передбачені права та обов'язки адміністрації ДТЕУ та аспірантів, а також відповідальність сторін щодо їх виконання.

Плата за проживання в гуртожитку проводиться в установленому порядку за навчальний рік, з урахуванням періоду канікул.

Ордер на поселення до гуртожитку видає директор студмістечка або його заступник на підставі наказу ДТЕУ лише за наявності контракту на право проживання в гуртожитку, квитанції про сплату за проживання за навчальний рік, паспорта, медичної довідки про стан здоров'я з датою проходження флюорографічного обстеження.

Аспіранти – мешканці гуртожитку повинні знати та виконувати Правила внутрішнього розпорядку в гуртожитках ДТЕУ (додаток до Правил внутрішнього розпорядку в ДТЕУ) та умови контракту на право проживання в гуртожитку і чітко їх

дотримуватися.

Порушення правил поведінки призводить до виселення і відрахування з Університету.

Усі, хто поселяється в гуртожиток, обов'язково повинні пройти інструктаж з техніки безпеки щодо експлуатації електро побутових приладів, газового обладнання та поведінки в екстремальних умовах (повітряна тривога, пожежа, пошкодження сантехнічного обладнання тощо). Інструктажі проводять інженер з охорони праці та пожежної безпеки і завідувач гуртожитку.

13. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

Дистанційні технології навчання – це комплекс освітніх технологій, зокрема психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних, що дають можливість реалізувати процес дистанційного навчання. Вони використовуються у ДТЕУ для провадження в інституційній формі здобуття освіти в контексті його окремої складової або як елементу очної та заочної форми. Обсяг, структура і якість знань, умінь та навичок, що формуються під час дистанційної форми здобуття освіти, мають відповідати вимогам державного стандарту освіти або внутрішнім стандартам ДТЕУ для певної освітньої програми.

Системотехнічним забезпеченням дистанційного навчання в ДТЕУ є:

- апаратні засоби (персональні комп'ютери, мережеве обладнання, джерела безперебійного живлення, сервери, обладнання для відеоконференц-зв'язку тощо), що забезпечують розроблення і використання вебресурсів навчального призначення, управління освітнім процесом та необхідні види навчальної взаємодії між суб'єктами дистанційного навчання у синхронному й асинхронному режимах;
- інформаційно-комунікаційне забезпечення із пропускнуою здатністю каналів, що надає всім суб'єктам дистанційного навчання в Університеті цілодобовий доступ до вебресурсів і вебсервісів для реалізації освітнього процесу у синхронному та асинхронному режимах;
- програмне забезпечення загального та спеціального призначення (зокрема для осіб з особливими потребами), вебресурси навчальних дисциплін (програм), що необхідні для забезпечення дистанційного навчання та містять методичні рекомендації щодо їх використання, послідовності виконання завдань, особливостей контролю тощо;
- документи планування освітнього процесу (навчальні програми, навчально-тематичні плани, розклади занять);
- відео- та аудіозаписи лекцій, семінарів тощо;
- мультимедійні лекційні матеріали;
- термінологічні словники;
- практичні завдання із методичними рекомендаціями щодо їх виконання; віртуальні лабораторні роботи із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;
- віртуальні тренажери із методичними рекомендаціями щодо їх використання;
- пакети тестових завдань для проведення контрольних заходів, тестування із автоматизованою перевіркою результатів, тестування із перевіркою викладачем;
- ділові ігри із методичними рекомендаціями щодо їх використання;

- електронні бібліотеки або посилання на них;
- бібліографії;
- дистанційний курс, що об'єднує зазначені вище вебресурси навчальної дисципліни (програми) єдиним педагогічним сценарієм;
- інші ресурси навчального призначення.

Для забезпечення дистанційного навчання здобувачів Університет використовує власні вебресурси або інші відкриті вебресурси.

Дистанційне навчання у ДТЕУ здійснюється за такими формами: навчальні заняття, самостійна робота, практична підготовка, контрольні заходи. Отримання навчальних матеріалів, спілкування між суб'єктами дистанційного навчання під час навчальних занять, що проводяться дистанційно, забезпечується передачею відео-, аудіо-, графічної та текстової інформації у синхронному або асинхронному режимі.

Практичне заняття, яке передбачає виконання практичних, зокрема контрольних робіт, проходить дистанційно в асинхронному режимі. Окремі практичні завдання можуть виконуватися у синхронному режимі, що визначається робочою програмою дисципліни. Лабораторне заняття проводиться дистанційно з використанням можливостей відповідних віртуальних тренажерів і лабораторій. Організація освітнього процесу з використанням дистанційних технологій навчання може здійснюватися через проведення вебінарів, відеоконференцій, виконання проєктів у групах, ділові ігри тощо у синхронному або асинхронному режимі, що визначається робочою програмою дисципліни.

Контрольні заходи з навчальної дисципліни під час здійснення підготовки фахівців за дистанційною формою навчання у ДТЕУ можуть реалізовуватися відповідно до ухваленого рішення дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема, відеоконференц-зв'язку за умови забезпечення автентифікації того, хто навчається, або ж очно.

Організація освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання здійснюється за посередництвом інформації, розташованої у віртуальному освітньому середовищі корпоративної платформи дистанційного навчання із залученням інших програмних продуктів.

На етапі освітнього процесу науково-педагогічні та педагогічні працівники забезпечують здобуття знань, умінь і набуття навичок у обраній предметній області, а також надають можливість інтелектуального, духовного та естетичного розвитку особистості. Викладач у процесі проведення дистанційного навчання курує здобувачів відповідно до штатного навантаження та виконує такі функції:

- реалізує освітні заходи, заплановані у межах змісту відповідного електронного курсу на постійній взаємодії учасників освітнього процесу, що спрямовані на засвоєння здобувачами знань та оволодіння ними вміннями і практичними навичками;
- організовує безперервний зворотний зв'язок зі здобувачами;
- організовує процес навчання, інформує здобувачів про проведення занять;
- слідкує за якістю навчання та своєчасно коригує зміст освітніх курсів;
- своєчасно взаємодіє із співробітниками Університету, які забезпечують організаційне, адміністративне та технологічне супроводження процесу дистанційного навчання.

Навчання осіб із особливими потребами (зокрема з порушеннями зору, слуху, опорно- рухового апарату, психічними розладами) у ДТЕУ передбачає можливість провадження на корпоративній платформі дистанційного навчання і може бути

адаптоване до потреби таких громадян

Для організації та управління навчанням з використанням дистанційних технологій у ДТЕУ використовується система спеціального програмного забезпечення дистанційного навчання, що розміщується на сервері відділу супроводу дистанційного навчання та адмініструється його співробітниками. Ця система забезпечує виконання таких функцій:

- реєстрація здобувачів;
- ведення, зберігання та надання оперативної, поточної і підсумкової інформації про діяльність викладачів-тьюторів;
- управління діяльністю груп студентів, слухачів;
- організація спілкування між студентами, слухачами та викладачами;
- програмне забезпечення процесу комп'ютерного тестування;
- захист та управління доступом до інформаційних ресурсів, що використовуються під час навчання у ДТЕУ.

Відділ супроводу дистанційного навчання ДТЕУ розміщено за адресою м. Київ, вул. Дмитра Дорошенка, 57, кабінет 306, тел.: +38 (044) 529 43 86, e-mail: v.suprovoddn@knute.edu.ua, веб-сайт: <https://cdn.knute.edu.ua>

14. НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО МОЛОДИХ ВЧЕНИХ ДТЕУ

Наукове товариство молодих вчених ДТЕУ (далі – Товариство) є добровільним творчим об'єднанням, що сприяє розвитку науки та виникненню інтересу до наукової роботи в молодіжному середовищі Університету.

Основними принципами діяльності є:

- пріоритетність та свобода наукової творчості;
- добровільність;
- колегіальність;
- відкритість;
- рівність членів Товариства;
- акумулювання і примноження наукового потенціалу Університету, що сприяє професійному становленню, накопиченню досвіду, творчому зростанню майбутніх науково-педагогічних кадрів;
- органічний зв'язок навчання та науково-дослідної роботи;
- неприналежність до жодних політичних партій, релігійних організацій та рухів.

Основними завданнями Наукового товариства є:

- 1) сприяння формуванню умов для розкриття наукового та творчого потенціалу молодих вчених;
- 2) сприяння підвищенню якості наукових досліджень та впровадженню результатів науково-дослідної роботи;
- 3) сприяння формуванню особистості дослідника, сучасного вченого з широким світоглядом;
- 4) сприяння обміну інформацією між молодими вченими та іншими дослідниками;
- 5) організація та розвиток університетського та міжнародного наукового і культурного співробітництва;
- б) підтримка наукоємних ідей, інновацій та обміну знаннями;

7) захист прав та інтересів осіб, які навчаються або працюють в Університеті, зокрема щодо питань наукової діяльності;

8) взаємодія з Національною академією наук України та національними галузевими академіями наук, Радою молодих вчених при Міністерстві освіти і науки України, науковими та науково-дослідними установами, іншими організаціями та підприємствами;

9) узагальнення і поширення позитивного досвіду наукової роботи в Університеті та відокремлених структурних підрозділах.

Для виконання своїх завдань Наукове товариство:

1) проводить організаційні, наукові та освітні заходи, зокрема: наукові конференції, науково-методичні та дослідницькі семінари, дискусійні платформи, виставки, круглі столи, форуми, лекції, інтелектуальні ігри, дебати, зустрічі з видатними вченими та провідними фахівцями-практиками України й інших країн світу;

2) популяризує наукову діяльність серед студентської молоді, сприяє залученню осіб, які навчаються, до наукової роботи та інноваційної діяльності;

3) представляє інтереси молодих вчених перед адміністрацією Університету;

4) ініціює та подає пропозиції на розгляд студентського самоврядування, адміністрації та вченої ради Університету щодо конкурсів наукових робіт на здобуття грантів, матеріального і морального заохочення членів Товариства;

5) організовує роботу молодих вчених у наукових осередках;

6) сприяє та підтримує заснування молодіжних наукових інтернет-видань з метою поширення інформації про розвиток та досягнення молодіжної науки, видає власні електронні наукові журнали «Vivat Academia» та «Трактат Сови»;

7) сприяє діяльності студентських організацій, клубів, гуртків, створених на кафедрах, факультетах Університету, а також у відокремлених структурних підрозділах;

8) створює умови для реалізації прав молодих вчених на інформацію з метою їх залучення до формування та реалізації внутрішньої і зовнішньої політики Університету;

9) забезпечує дотримання екологічної політики Університету, проведення заходів щодо її реалізації та розвиток екологічної свідомості;

10) забезпечує належне функціонування та постійне удосконалення системи управління якістю Університету;

11) співпрацює з науково-дослідною частиною та іншими підрозділами Університету;

12) здійснює іншу діяльність, передбачену законодавством України, Статутом Університету та цим Положенням.

Під егідою Наукового товариства діють тематичні наукові гуртки та клуби:

- Науковий гурток «Ризики фінансових установ: регулювання та управління»
- Дискусійний клуб «Новітні виклики у міжнародному підприємстві»
- Дискусійна платформа «Міжнародна економіка в умовах загострення геополітичних протиріч»
- Студентський науковий гурток «Парадигма міжнародного менеджменту в сучасному світі»
- Науковий клуб «Крок на експорт»
- Студентський науковий гурток «Менеджер зовнішньоекономічної діяльності»

- Студентський науковий гурток «FOOD INNOVATIONS & CRAFT»
- Науковий гурток «Студія фінансової грамотності»
- Студентський науковий гурток «Фінансист»
- Науковий студентський гурток «Податковий клуб»
- Студентський науковий гурток «Статистичне дослідження соціально-економічних явищ»
- Студентський науковий Клуб імені Луки Пачолі
- Студентський науково-практичний Клуб професійного бухгалтера
- Студентський науковий гурток «Клуб аудиторів та фінансових аналітиків»
- Студентський науковий гурток «Діджитал аудитор»
- Соціологічний гурток «Sociology in action»
- Науковий клуб «Дискурс» (етика бізнесу)
- Науковий клуб «Синергія галузевих ринків»
- Науковий клуб «Конкуренція XXI століття»
- Гурток «Я – адвокат!»
- Науковий гурток «Юридичні студії правового забезпечення безпеки бізнесу»
- Науковий клуб «Міжнародне право в дії»
- Науковий клуб «Світова торгівля в XXI ст.»
- Науковий гурток «ProgramGroup»
- Науковий гурток «CFA Institute Challenge Research»
- Науковий клуб «Start in science»
- Студентський театр експериментального маркетингу «Маркетинг 5.0» (СТЕМ «Маркетинг 5.0»)
- Science and Research Club
- Творче Рекламне Об'єднання Студентів (ТРОС)
- Клуб Логістів
- Науково-практична студія «The future of trade»
- Студентський науковий клуб «CyberNet Shield: Інструментальні та прикладні застосунки у безпеці інформаційних систем та мереж»
- Студентський науковий гурток «BIG DATA ANALYTICS»
- Гурток Технології прикладного програмування
- Студентський науковий гурток «Науковий гурток «CreaTour»
- Студентський науковий клуб «Менеджер»
- Студентський науковий клуб «Електронна митниця»
- Project Management Studio
- Клуб «HR-менеджмент»
- Стартап клуб ДТЕУ

Молодим вченим є студент, аспірант, докторант, науково-педагогічний працівник віком до 35 років (до 40 років для докторантів та докторів наук), що здійснює наукову діяльність у ДТЕУ. Членство в Товаристві є вільним для осіб, які навчаються та працюють в Університеті, і здійснюється на добровільних засадах. Його членами можуть стати особи, які виявили бажання працювати в Товаристві і визнають його Положення. Рішення про прийняття у члени Товариства ухвалюється Загальними зборами Товариства на підставі заяви, поданої на ім'я Голови Товариства, і набуває чинності з моменту його ухвалення. Заява може подаватися в паперовій чи електронній формі (заповнення реєстраційної форми, доступної на вебсторінці Товариства на вебсайті ДТЕУ).

Автоматично членами Товариства, за згодою, мають право стати члени наукових

секторів Рад студентського самоврядування університету та факультетів, наукових студентських організацій та клубів, працівники відділів Товариства. Система членських внесків у Товаристві відсутня. Припинення членства у Товаристві здійснюється за особистою заявою його члена на ім'я Голови Товариства. Член Товариства, який не виконує покладених на нього обов'язків, визначених Положенням про Наукове товариство молодих вчених ДТЕУ, може бути позбавлений членства Загальними зборами Товариства. У разі припинення особою навчання і роботи в Університеті його членство в Товаристві автоматично припиняється. Члени Товариства зберігають свої повноваження під час академічної відпустки, після отримання диплому бакалавра або магістра за умови продовження навчання в університеті з нового навчального року на наступному рівні вищої освіти.

Особа, яка завершила навчання в Університеті, може продовжити свою діяльність в Товаристві, отримавши статус асоційованого його члена і отримує ті ж самі права й обов'язки, які визначені для членів Товариства Положенням про Наукове товариство молодих вчених ДТЕУ, окрім права голосування в колегіальних органах й обрання на керівні посади. Рішення про отримання статусу асоційованого члена Товариства ухвалюється Радою Товариства на підставі поданої претендентом заяви. Припинення статусу асоційованого члена Товариства здійснюється за особистою заявою на ім'я Голови Товариства. У випадку не виконання покладених на асоційованого члена обов'язків, визначених Положенням, він може бути позбавлений статусу асоційованого членства рішенням Ради Товариства.

Членам Товариства, які мають особливі заслуги або зробили важливі досягнення чи відкриття в науці рішенням Загальних зборів може надаватися статус почесного члена Товариства. Почесний член має ті ж самі права, які визначені для членів Товариства його Положенням, окрім права голосування в колегіальних органах та обрання на керівні посади Товариства.

Товариство співпрацює з адміністрацією та Радою студентського самоврядування Університету, факультетів, іншими структурними підрозділами Університету та об'єднаннями студентів.

Адміністрація Університету має право:

- 1) отримувати інформацію про діяльність Товариства (плани, звіти, копії протоколів, засідань, інформацію про поточну діяльність тощо);
- 2) скликати позачергові Загальні збори Товариства у випадках недотримання його органами Статуту Університету або Положення про Наукове товариство молодих вчених ДТЕУ;
- 3) брати участь через своїх представників із дорадчим голосом у заходах, що проводять органи Товариства.

Адміністрація Університету:

- 1) усебічно сприяє діяльності Товариства;
- 2) створює умови, необхідні для ефективної діяльності Товариства;
- 3) надає, за можливості, інформаційну, правову, фінансову, матеріальну та інші види підтримки діяльності Товариства.

15. ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ДТЕУ

Інклюзивне освітнє середовище ДТЕУ ґрунтується на принципах фізичної, віртуальної, навчально-методичної та соціально-психологічної безбар'єрності.

Забезпечення фізичної безбар'єрності передбачає:

- обладнання навчальних корпусів, гуртожитків та інших приміщень в ДТЕУ пандусами, ліфтами, підйомними платформами та іншими засобами для їх пристосування до потреб маломобільних груп населення;
- облаштування поручнів на сходових клітинах;
- забезпечення належної ширини дверей, проходів між партами для переміщення осіб у кріслі колісному;
- встановлення вимикачів світла на рівні доступу людини в кріслі колісному;
- встановлення візуальних та тактильних підлогових покажчиків, інформаційних покажчиків рельєфно-крапковим шрифтом Брайля;
- спеціальне обладнання ресурсних кімнат, приміщень для надання консультацій психологом, відпочинку, особистої гігієни, медичного обслуговування, залів для занять з лікувальної фізкультури та ін.

У разі неможливості повного пристосування наявних будівель, споруд та приміщень Університету для потреб здобувачів з особливими освітніми потребами, здійснюється їх раціональне пристосування.

Забезпечення навчально-методичної безбар'єрності передбачає використання інклюзивних методичних підходів до створення освітніх курсів та їх викладання, що забезпечує їх ефективне сприйняття усіма здобувачами вищої освіти.

ДТЕУ забезпечує умови, за якими загальні академічні вимоги, визначені стандартами вищої освіти України, не дискримінуватимуть здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами, в тому числі формує інклюзивне освітнє середовище та забезпечує супровід здобувачів з особливими освітніми потребами.

За потреби реалізації корекційно-реабілітаційного супроводу здобувача згідно індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю такий супровід можуть здійснювати батьки (інші законні представники) або особи, уповноважені ними, соціальні працівники (робітники), волонтери.

16. БІБЛІОТЕЧНІ РЕСУРСИ УНІВЕРСИТЕТУ

Бібліотека ДТЕУ є інформаційно-навчальним, культурно-освітнім структурним підрозділом університету з універсальними фондами документів. Бібліотека спрямовує свою роботу на розвиток та поліпшення інформаційного забезпечення наукової діяльності ДТЕУ, створення комфортних умов, в яких кожен читач – студент, аспірант, викладач, науковець має можливість отримати якісний інформаційний супровід з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

Фонд документів бібліотеки налічує майже 900 тисяч примірників книг, періодичних видань, дисертацій та авторефератів, навчально-методичних матеріалів та електронних видань. Видання державною мовою становлять 60 % від загальної кількості фонду.

Ефективно функціонує сайт бібліотеки ДТЕУ (lib.knute.edu.ua), де представлено повну інформацію про бібліотеку, її фонди та послуги, електронний каталог, наявні електронні ресурси (наукометричні, бібліографічні, повнотекстові бази даних) та інформація про можливість користування віддаленим доступом до повнотекстових електронних баз. До уваги користувачів інструкції з пошуку документів, оформлення списків використаних джерел за різними стилями та стандартами, поширеними у світі, довідкова та пізнавальна інформація, віртуальні книжкові виставки, 3D-екскурсії, звіти про заходи. В бібліотеці встановлено інтерактивний інформаційний кіоск з довідковою системою «Путівник по бібліотеці ДТЕУ».

Створена нова локація «Мобільний хаб «Грант» для колективної співпраці

невеликої кількості осіб, що оснащена планшетами iPad 9. Сучасні потужні гаджети дозволяють швидко знаходити інформацію та обмінюватись нею для пошуку та подання грантових заявок, написання наукових робіт, розробки проєктів молодих вчених, в тому числі тих, що мають вади зору. Мобільні пристрої iPad 9 дозволяють працювати і в разі вимкнення світла. Під час повітряної тривоги можна продовжити роботу в укритті.

Бібліотека надає інформаційні послуги з усіх напрямків навчальної та наукової роботи університету та сприяє використанню інтернет-ресурсів як освітнього потенціалу. Вся територія бібліотеки має вільне покриття Wi-Fi. У Smart-бібліотеці, VR-студії, залах віртуальної реальності та нових надходжень літератури проводяться наукові дослідження з використанням окулярів віртуальної реальності сучасних моделей. Зали оснащені окулярами віртуальної реальності Oculus Go та Meta Quest 3, шоломами віртуальної реальності, smart-дошками, плазмовими телевизорами, комп'ютерами.

Активно використовується зал «Відеоконференцій та вебінарів», який є сучасною локацією для проведення відеоконференцій, вебінарів у режимі онлайн. Зал оснащено лазерним проектором з великим екраном, плазмовими панелями для демонстрації відео, бездротовим мікрофоном, вебкамерою та стельовою акустичною системою, сучасними меблями.

Бібліотека надає інформаційні послуги з усіх напрямків навчальної та наукової роботи Університету та сприяє використанню інтернет-ресурсів як освітнього потенціалу. Уся територія бібліотеки має якісне вільне покриття Wi-Fi. ДТЕУ надано безкоштовний доступ до наукометричних баз даних Scopus та Web of Science, а також до ресурсів платформи Research4Life.

Бібліотека ДТЕУ підтримує та долучається до Міжнародного тижня відкритого доступу і пропонує університетській спільноті індивідуальні консультації: з питань електронних ресурсів відкритого доступу; баз даних Scopus, Web of Science, EBSCO; з приводу ведення та редагування профілю вченого в базах Google Scholar, ORCID, Web of Science.

Бібліотека пропонує своїм користувачам доступ до фондів вітчизняних і зарубіжних бібліотек та таких баз даних:

- [WEB OF SCIENCE](#) – дослідницька інформаційна система компанії Clarivate Analytics. Пропонує дослідникам доступ до якісної наукової інформації. Надає наукометричну інформацію, інформацію про цитування та посилення на повні тексти.
- [SCOPUS](#) – реферативна база даних видавництва Elsevier з найбільшим охопленням рефератів, цитат з рецензованої літератури та перевірених веб-джерел, яка оновлюється щодня. Ця система надає багатий аналітичний і статистичний інструментарій для моніторингу активності публікацій.
- [SPRINGER NATURE](#) – авторитетне міжнародне видавництво світового рівня, що публікує якісну наукову, освітню та професійну літературу в галузях науки, техніки та медицини. Доступ надається до журналів 1997–2020 рр., е-книг 2017 р. та ресурсів відкритого доступу різних років.
- [EBSCO Publishing](#) – найбільший агрегатор повнотекстових та реферативних наукових ресурсів провідних видавництв світу. База охоплює всі бізнес-дисципліни, зокрема економіку, маркетинг, менеджмент, управління інформаційними системами, бухгалтерський та фінансовий облік.
- [Відкриті архіви України](#) – база де працює перший український гарвестер, який індексує метадані з різних архівів і забезпечує глобальний пошук. Наукова

література у відкритому доступі – це безкоштовні онлайн-примірники рецензованих журнальних статей, виступів на конференціях, технічних звітів, дослідницьких, навчальних матеріалів, презентацій, лекцій, зображень, мультимедіа тощо.

- [DOAB \(Directory of Open Access Books\)](#) – директорія книг відкритого доступу. Надає доступ до метаданих та повних текстів книжок академічних видавництв, що підтримують принцип відкритого доступу.
- [DOAJ \(Directory of Open Access Journals\)](#) – каталог рецензованих наукових та академічних журналів з усіх галузей знань, видавці яких підтримують принцип відкритого доступу.
- [EThOS \(Electronic Theses Online Service\)](#) – доступ до наукових праць, випускних кваліфікаційних робіт та дисертацій з відкритих архівів британських університетів.
- [Europeana](#) – європейська цифрова бібліотека надає доступ до понад 50 мільйонів оцифрованих об'єктів – книг, музики, фото, аудіо, відео, творів мистецтва тощо.
- [ScienceDirect](#) – політематична база даних, забезпечує доступ до понад 250 тис. повних текстів статей та усієї реферативної частини бази видавництва Elsevier.
- [Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України](#) – бібліотека відкритого доступу періодичних видань НАНУ. Архів містить 454 назв журналів, 5416 випусків, 115155 статей.
- [WorldWideScience.org](#) – глобальна наукова пошукова система, що складається з національних і міжнародних наукових баз даних та порталів. Забезпечує пошук багатомовної наукової літератури з різних галузей науки.
- [BASE \(Bielefeld Academic Search Engine\)](#) – мультидисциплінарна пошукова система академічних ресурсів (у тому числі ресурсів відкритого доступу), що підтримується бібліотекою університету Білефельда. Містить посилання на понад 120 млн документів з понад 6 тис. джерел.
- [FreeFullPDF](#) – пошукова система, що індексує понад 80 млн безкоштовних посилань на повні тексти наукових статей, оглядів та тез у форматі PDF. Охоплює галузі медицини, біології, хімії, фізики, матеріалознавства та гуманітарних наук.
- [Електронна бібліотека авторефератів дисертацій \(Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського\)](#) – повні тексти авторефератів дисертацій, захищених в Україні з 1998 р. дотепер.
- [Наукова періодика України \(Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського\)](#) – українські наукові періодичні видання, представлені у фонді Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського як у друкованому, так і в електронному форматі.

Також у бібліотеці відкрито повний доступ до онлайн-версії одного з найкращих світових видань у сфері бізнесу, економіки та геополітики – Financial Times.

Повний перелік доступних інформаційних ресурсів можна оглянути на сайті бібліотеки.

З метою інформування користувачів щодо наявності та можливостей користування сучасними інформаційними технологіями в бібліотеці створено сервіс «ASK Library», який здійснює обслуговування здобувачів, викладачів та гостей університету.

Для здобувачів доступний зал «Відеоконференцій та вебінарів», який є сучасною локацією для проведення відеоконференцій, вебінарів у режимі реального часу,

заснованою на комфортному наданні простору бібліотеки для задоволення інформаційних потреб користувачів. Зал оснащено лазерним проєктором з великим екраном, плазмовими панелями для демонстрації відео, бездротовим мікрофоном, вебкамерою та стельовою акустичною системою, сучасними меблями.

«Зал віртуальної реальності і нових надходжень літератури» призначений для групових практичних занять студентів з використанням окулярів віртуальної реальності, призначений для демонстрації освітнього контенту, створеного за допомогою технологій віртуальної реальності з метою підвищення ефективності засвоєння матеріалу студентами. Зал оснащений окулярами віртуальної реальності Oculus Go (10 шт.), плазмовим телевізором, зручними кріслами та столами. Студенти не лише опрацьовують навчальний матеріал, а співпрацюють, що забезпечує їм яскраві враження від заняття.

Бібліотека ДТЕУ забезпечує доступ користувачам до електронних баз даних організацій та видавництв світу, що містять дані про патентно-ліцензійну діяльність, як-от: електронно-цифрова бібліотека Європейського патентного відомства, Євразійська патентна документація багатьох країн світу, Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ), Винаходи в Україні (Укрпатент), Патенти США та Європи, База даних Відомства з патентів і товарних знаків США, Інститут інтелектуальної власності Швейцарії, Реєстр об'єктів промислової власності, БД Патентного відомства Канади, Електронно-цифрова бібліотека Патентного відомства Японії.

17. ІННОВАЦІЙНА ІНФРАСТРУКТУРА ДТЕУ

У ДТЕУ функціонують Бізнес-інкубатор та Центр трансферу технологій.

Основна мета діяльності бізнес-інкубатора – створення умов для розроблення та доведення до практичної реалізації бізнес-проектів. Завданнями Бізнес-інкубатора є забезпечення сприятливих організаційних умов для студентів та аспірантів університету, які впроваджують інноваційні ідеї та винаходи, надання відповідних послуг з інноваційної діяльності суб'єктам підприємництва.

Під егідою бізнес-інкубатора ДТЕУ діє Startup Club SUTE. Резидентами клубу є 121 учасник, які на постійній основі беруть участь у заходах та працюють над проєктами. Координатором Бізнес-інкубатора ДТЕУ є канд. екон. наук, доцент Пурденко О.А.

За ініціативи та безпосередньої участі Бізнес-інкубатора ДТЕУ щорічно проводиться конкурс бізнес-проектів «Бізнес-трамплін», метою якого є розвиток і посилення підприємницького духу молоді, заохочення здобувачів до набуття навичок бізнес-моделювання, а також перевірка бізнес-ідей на реалістичність.

З метою сприяння творчому пошуку інноваційних і кон'юнктурно-економічних розробок, оцінювання їх інвестиційної привабливості та передачі до споживачів, ефективного використання об'єктів інтелектуальної власності, успішного впровадження інновацій в університеті створено Центр трансферу технологій. Основним завданням Центру трансферу технологій є створення організаційних, економічних, правових умов для поширення та впровадження результатів інтелектуальної праці науково-педагогічного персоналу, здобувачів ДТЕУ, забезпечення набуття, охорони та захисту прав інтелектуальної власності на результати наукової та науково-технічної діяльності.

18. СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

Стратегічна мета ДТЕУ – забезпечення висхідного розвитку освітньої, наукової

діяльності для формування гармонійної особистості, підвищення конкурентоспроможності в Україні та світі. Для досягнення цієї мети розроблено та впроваджено систему управління якістю (СУЯ) відповідно до міжнародного стандарту ISO 9001:2015 та законодавства. Система орієнтована на постійне поліпшення діяльності Університету і охоплює всі процеси, пов'язані з наданням послуг у сфері освітньої та наукової діяльності.

Політика Університету у сфері якості спрямована на консолідацію зусиль працівників, аспірантів, докторантів і студентів щодо:

- досягнення високої якості підготовки фахівців, що визначається рівнем професійних компетентностей, умінням мобілізувати знання, розумінням соціальних явищ, принциповою громадянською позицією й високими моральними якостями;
- розвитку фундаментальної, прикладної науки та інноваційних освітніх технологій;
- підвищення кваліфікації науково-педагогічного складу й персоналу структурних підрозділів;
- створення адекватних матеріально-технічних умов для ефективного здійснення наукової та освітньої діяльності;
- розвитку корпоративної культури і підтримання статусу лідера в освітньому просторі.

Для розв'язання гострих проблем ректорат Університету підтримує конструктивні пропозиції та ініціативи рад студентського самоврядування, Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених, профспілкових осередків факультетів і кожного аспіранта, докторанта і студента Університету. Свої пропозиції щодо вдосконалення процесів СУЯ можна залишати у «Скриньці Довіри», яка розташована на вході до корпусу Б Університету, а також в електронній Скриньці Довіри ДТЕУ за посиланням: <https://cutt.ly/dwLLLfhm>

В аспекті постійного вдосконалення діяльності в ДТЕУ запроваджено інформаційну та екологічну політику.

Інформаційна політика ДТЕУ спрямована на оптимізацію роботи з інформаційними потоками та систематизацію роботи з інтернет-порталом, збір інформації, медійно-контекстні рекламні заходи в Інтернеті, підтримку інтернет-сторінок ДТЕУ в соціальних мережах: Facebook, Instagram, Telegram, LinkedIn; підготовку та видання електронних журналів Vivat Academia та Трактат Сови, розроблення відеороликів про діяльність ДТЕУ, створення серії відеоінтерв'ю з успішними випускниками, висвітлення університетських подій та анонсування заходів на інформаційних моніторах, надання повної достовірної інформації засобами комунікацій (cit@knute.edu.ua).

Основні принципи екологічної політики впроваджує ЕкоКлуб ДТЕУ, в рамках діяльності якого розробляються різноманітні просвітницькі програми та заходи, які сприяють формуванню екологічної свідомості студентів, аспірантів, докторантів та співробітників, вихованню дбайливого ставлення до навколишнього середовища, здійсненню практичних природоохоронних заходів (e-mail: eko@knute.edu.ua).

19. РОЗВИТОК КАР'ЄРИ

Для стимулювання розвитку кар'єри здобувачів у ДТЕУ діє Центр розвитку кар'єри ДТЕУ. Метою діяльності Центру розвитку кар'єри є налагодження співпраці зі стейкхолдерами, організація практичної підготовки студентів, сприяння студентам і

випускникам у працевлаштуванні, підтримка зворотного зв'язку з ними, здійснення моніторингу розвитку їхньої кар'єри.

Напрями діяльності Центру розвитку кар'єри :

- створення бази даних підприємств, установ та організацій – потенційних роботодавців;
- розроблення нормативно-договірної документації з приводу практичної підготовки та працевлаштування здобувачів, супроводження діючих договорів та контроль за їх виконанням;
- організація співбесід роботодавців зі здобувачами та випускниками;
- участь у міжнародних програмах сприяння забезпеченню випускників місцями роботи, базами практики та стажування;
- пошук, облік та підбір інформації про вакантні місця для випускників;
- планування і координування роботи факультетів, випускових кафедр щодо організації практичної підготовки та зайнятості здобувачів, які бажають працювати у вільний від навчання час, ефективності використання баз практики, розміщення інформації про тимчасову роботу на сайті Університету;
- інформування здобувачів, випускників, деканів, завідувачів кафедр Університету про наявність вільних вакансій та актуальних програм стажувань на підприємствах в установах та організаціях;
- організація семінарів «Технологія пошуку роботи», «Складання резюме», «Ефективна самопрезентація», «Техніка проходження інтерв'ю» та ін.;
- проведення індивідуальних консультацій щодо стратегії пошуку роботи, підготовки професійного резюме;
- організація інформаційно-рекламної роботи, спрямованої на анонсування заходів, що проводяться на міському та університетському рівнях у сфері працевлаштування;
- організація та проведення заходів, що сприяють успішному працевлаштуванню здобувачів і випускників Університету (Career week, Career Day, ярмарок вакансій, майстер-класи, презентації, тренінги, круглі столи, зустрічі з кращими випускниками Університету минулих років тощо);
- здійснення моніторингу працевлаштування кращих випускників та відстеження їх кар'єрного зростання, залучання їх до проведення загальноуніверситетських заходів.

В Університеті створено Асоціацію випускників та піклувальні ради. Зворотні зв'язки між роботодавцями та Центром розвитку кар'єри дають можливість не тільки працевлаштувати випускників за напрямками, а також об'єктивно оцінити якість їх фахової підготовки. Із широким представництвом роботодавців проходять круглі столи, презентації та ярмарки вакансій, на яких випускники аспірантури можуть з'ясувати перспективи свого працевлаштування. Палітра пропозицій роботодавців досить різноманітна: державні установи, підприємства торгівлі, готельно-ресторанного бізнесу, фінансової, економічної, банківської сфери, заклади освіти.

20. СПОРТ ТА ДОЗВІЛЛЯ

У навчальних корпусах та на території студентського містечка розміщено сучасні тренажерні комплекси. На території Університету є стадіон зі штучним покриттям, трибунами, освітленням та інформаційним обладнанням, модернізовані

відкриті майданчики для баскетболу та мініфутболу, закритий спортивний майданчик для волейболу, зали фітнесу, боксерський ринг, тенісні корти. Також є можливість тренуватися у басейні здобувачам-плавцям.

На кафедрі фізичної культури (гуртожиток № 2) працюють спортивні секції з настільного тенісу, плавання, бадмінтону, волейболу, баскетболу, футболу, мініфутболу, пауерліфтингу, спортивної аеробіки, самбо, дзюдо та ін.

Здобувачі мають змогу розвивати свої таланти та здібності в таких студіях Культурно-мистецького центру (навчальний корпус В), як: Студентський академічний народний хор, Студія вокалу, Студія сучасного танцю, Студія інструментальної музики, Ліга команд КВН ДТЕУ. Здобувачі можуть брати участь в роботі Еко-Клубу ДТЕУ, туристичного клубу «Еверест», спортивного клубу «Меркурій».

Здобувачі мають можливість відпочивати на березі Чорного моря на базах відпочинку «Сонячна» та «Золота Лагуна».

21. СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ЗДОБУВАЧІВ

Фонд соціальної допомоги в Університеті сприяє підвищенню життєвого рівня здобувачів та їх заохоченню за успіхи у навчанні, науковій, спортивній та громадській роботі.

Здобувачі, які мають певні досягнення в навчанні, науковій роботі, беруть участь у громадському житті Університету, можуть бути заохочені ректором за підтримки профкому через виплату разових премій, нагородження цінними подарунками тощо.

Клопотання щодо заохочення (преміювання) аспірантів формує завідувач відділу аспірантури і докторантури. Клопотання розглядається стипендіальною комісією Університету. Рішення стипендіальної комісії оформлюється протоколом. На підставі протоколу стипендіальної комісії проект наказу ДТЕУ про заохочення (преміювання) вносить відділ аспірантури і докторантури. Рішення про заохочення здобувачів вищої освіти затверджується наказом ректора ДТЕУ.

За наказом ректора та за підтримки профкому Університету окремим категоріям здобувачів також надається матеріальна допомога. Насамперед допомога надається: здобувачам-сиротам, інвалідам, здобувачам, які мають дітей, а також у разі смерті близьких родичів. Матеріальна допомога аспірантам (за заявою) надається на підставі клопотання відділу аспірантури і докторантури, особистої заяви аспіранта та відповідних підтверджувальних документів. Відділ аспірантури і докторантури передає зазначені документи на розгляд стипендіальній комісії Університету. Клопотання розглядається стипендіальною комісією Університету. Рішення стипендіальної комісії оформлюється протоколом. На підставі протоколу стипендіальної комісії проект наказу ДТЕУ про надання матеріальної допомоги вносить відділ аспірантури і докторантури. Рішення про надання матеріальної допомоги затверджується наказом ректора ДТЕУ.

Заходи, пов'язані з лікуванням та оздоровленням здобувачів у санаторно-курортних умовах, забезпечуються за участі Наукового товариства та профкому Університету.

На період навчання в Університеті аспіранти-члени профспілки мають можливість отримувати новорічні подарунки для дітей, квитки для відвідування дитячих новорічних свят, подарунки до Різдва.

У фахівців Університету можна отримати конфіденційну та анонімну консультацію і допомогу психологічного характеру (звертатися до кім. В-110). У центральному корпусі А та студентському містечку є медичні пункти. До послуг здобувачів – вишукано оформлені дві їдальні та вісім кафе, в яких наявні смачні страви

та напої, магазин з книжковою та сувенірною продукцією. Гуртожиток для аспірантів обладнано як дротовими, так і бездротовим доступом до мережі Інтернет, а в навчальних корпусах Університету студенти мають можливість безкоштовно працювати з ним за технологією WI-FI. В Університеті встановлено автомати прийому оплати платежів, зокрема поповнення рахунку мобільного зв'язку.